

# Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ ХХ

ЛЮТИЙ — 1970 — FEBRUARY

Ч. 176



**НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА :**

**В Канаді:**

B. Yaremchenko,  
28 Frontenac Rd.  
London, Ontario.

M. Filenko,  
40 Strathcona Rd.  
St. Catharines, Ont.

Victor Zwetkow  
6465 — 43 Ave., Apt. 1  
Montreal 410, Que.

**В США:**

Mr. Alex Konowal,  
811 S. Roosevelt Ave.,  
Arlington Heights, Ill. 60005.

Mr. Iw. Ivahnenko,  
Featherbed Ln,  
Hopewell, N. J., 08525.

Mr. Iw. Hryntko,  
4943 N. 12th St.,  
Philadelphia, Pa., 19141.

Mr. L. Jemetz,  
2941 Amboy Road,  
Warners, N. Y., 16134.

Mr. A. Opanashuk,  
6800 Clinton St.,  
Elma, N. Y., 14059.

Mr. W. Ponomarenko,  
5802 Vandalia Ave. S. W.  
Cleveland, Ohio, 44144.

**У. Зах. Німеччині:**

Mr. Mychajlo Ihnatenko,  
2. Hamburg — Wandsbek,  
Lesserstr. — 225  
West Germany.

**В Англії:**

Mr. A. Bondarenko,  
78 Kensington Park Rd.,  
London W. 11, — England.

**В Австралії:**

Mr. S. Krywolap,  
Box 1586 M,  
G. P. O. Adelaide,  
S. Australia.



**МОЛОДА УКРАЇНА**

Видає Центральний Комітет  
Об'єднання Демократичної  
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

**Редакція Колегія.**

Адміністратор:  
М. ЛЕБЕДИНСЬКИЙ.

Статті, підписані прізвищем або  
ініціалами автора, не завжди  
відповідають поглядам редакції.

**MOLODA UKRAINA**

A Ukrainian Monthly Magazine.  
Published by the Central Committee  
of the Ukrainian Democratic Youth  
Association.

In USA — Association of American  
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP.

**УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ :**

Річна передплата: 12 чисел. — На два роки: 24 чисел.

**У США:**

12 чисел — \$5.00 (амер.), 24 числа — \$9.00 (амер.)

**У Канаді:**

12 чисел — \$5.00 (канадських), 24 числа \$9.00 (канадських)

Ціна одного примірника у США і Канаді: 50 центів.

**В усіх країнах Південної Америки:**

12 чисел — \$2.00 (американських); 24 числа — \$3.50 (америк.).

Ціна одного примірника: 0.25 amer. дол.

**В усіх країнах Європи:**

12 чисел — \$2.50 (америк. дол.); 24 числа — \$4.50 ам. дол.

Ціна одного примірника: 0.30 amer. дол.

**В Австралії:**

12 чисел — \$3.00 (австр. дол.); 24 числа — \$5.00 (австр. дол.)

Ціна одного примірника: 0.30 amer. дол.

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

Листування з редакцією про-  
симо слати на адресу:

**МОЛОДА УКРАЇНА**

Postal Station "E", Box 8

Toronto 173, Ontario, Canada

а передплату та листування з  
адміністрацією на адресу:

**МОЛОДА УКРАЇНА**

administration

P. O. Box 416

WILLOWDALE 442, ONTARIO

CANADA

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Г. Черінь, Т. Масенко, Л. Костенко —  
Поезії. А. Галан — Спів душі. Л. Ліщина — Яким я знав Петра Воли-  
нняка. С. Голубенко — Загадкова жінка. М. Вірний — Людина на мі-  
сяці. Є. Гуцало — Осяяння. З одумівського життя. Вікторина. Різне.

Ганна ЧЕРІНЬ

## МАНДРИ

С. П.

Не дослухавши байки бюра погоди,  
Що негоду пророчить з надхненням  
Касандри,  
Я на спеку і прохолоди  
Вирушаю в далекі мандри.

Хай літають вражіння у голові  
Літаками з аеродромів!  
Треба часом побачити лиця нові,  
Щоб милішими стали лиця знайомі.

За вікном миготливо стелеться  
Кінострічка коротких станцій.  
Яблуневого цвіту метелиця  
Закрутила мене у танці.

Ні, не можна сидіть на припоні!  
Я від мандрів росту і молодшаю.  
Я чекання навіть люблю на пероні,  
Бо зустріч від того стає солодшою.

## МІКРОФОН

Миколі Понеділкові

Поет читав про шум далеких піль,  
Про серця біль  
і про глибокі рани...  
Слова ридали  
і в ціль не влучали,

Бо люди  
серця вимкнули екрані.

Поет читав про ріки голубі,  
До помсти кликав юне покоління...  
Свою він душу віддавав юрбі,  
А їй байдуже,  
море по коліна.

І раптом зіпсувався мікрофон:  
Почувся скрип, шипіння, дикий скрегіт...  
І залиу сколихнув,  
немов циклон,  
Вдоволений,  
щасливий,  
щирий регіт.

Поет читав уривчасто й поспішно  
Свій вірш замучений, скалічений ущент...  
І сколихнувся оплесків фермент,  
Бо це було так весело,  
так смішно.

## ТРИВОГА

Давно листа з моєї України  
Від матінки єдиної нема...  
Думками перенизу причини,  
Питаю тишу, хоч вона німа...

Недужа неня може —  
хто ж поможе?  
Одна дочка...

між нами — океан.  
Не океан нас роз'єднав, — вороже  
Насильство, лицемір'я і обман.

Якби не те, я б зараз полетіла  
На крилах мрій, на крилах літака,  
Любов'ю, вдачністю б її зігріла,  
Підтримала б її моя рука...

Листи перегортую — й не засну...  
І проганяю думку навісну,  
Що може відцвіли в її садочку вишні,  
І з цвітом тим пішла вона в простори вічні...

Молюсь, благаю правди я від Бога,  
Що рівновагою тримає світ:  
Вона усе дала —  
і не взяла нічого  
На втіху золотих осінніх літ.

Нехай для неї ще дзвенять пісень джерела,  
Хай небо захистить її шатром спокою,  
Хай буде чудо, щоб вона  
ніколи не померла  
І дочку не залишила сиротою.

## ДУМИ

Я сама — і люблю самоту,  
Бо для мене це — рідкість.  
Перевірюю дум чистоту,  
Що роєм злетілися звідкись.

Ох, ви бджілки мої робочі,  
Що нового за ніч ви надумали?  
— Ми заплутались в плетенім клоччі,  
Розлетілися на іскри-струмені  
І згоріли на тлінний попіл,  
Не зробивши навіть пожежі.  
Пролітав гострокрилий сокіл  
Повз нас у зелене безмежя —  
Та де вже за ним летіти!  
Вірні думи мої спопеліли...  
Так згасають метеорити,  
Не досягши своєї цілі.

## ПРОМІННЯ КВІТІВ

Hi, забути тебе не повинна!  
Не судилось нам довге кохання,  
А короткого щастя хвилина —  
І довге, як вічність, чекання.

І тепер, коли ясно стало,  
Що чекати не варт і вві сні,  
Не шкодуй, що сонця так мало  
Ми зазнали в нашій весні.

Я дарую те сонце, як квіти,  
Золотисто-ясні, голубі,  
Щоб міг ти з тією радіти,  
Що судилася до пари тобі.

\*\*

Настрою серце, як гітару,  
Я на мажор.  
Для цього йти не варт до бару,  
Де дикий хор  
Злякав би мрію звірським ревом  
Пропитих слів.  
Я краще розкажу деревам:  
Він полюбив  
Мене за те, що я звичайна,  
Що я — проста.  
Він каже, що троянда чайна  
Мені сестра...  
Хитнулись кучері зелені,  
Шепоче гай...  
Бриняль мајором струни в мене —  
Заграй!

## ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО

Ta сама ніч — одним — коротка хвиля,  
A іншим —  
довгий, темний коридор.  
Одним — бальзам,  
a іншим — труйне зілля.  
Зелений чи червоний семафор?

В очах твоїх зелене бачу світло,  
Але уста лукаві кажуть  
"Hi"...  
A в мене в серці  
папороть розквітла,  
Від погляду, що ти дала мені.

Нащо мені твої картки святкові  
I прісна многослівність вечорів?!

Ти дай мені  
одне  
ласкаве слово —  
И зелене світло  
з-під крилатих брів.

## РІВНИНА

Hi горбочка. Рівне поле...  
Овид синій повним колом  
Обійняв спокійну землю,  
Як упевнений коханець.

Хай на хвилю відокремлю  
Зло й добро.  
Нехай не бранець  
Буду я, а переможець —  
Поки знову не знеможе  
Необхідність бурі й бою.

Тихо в серці. Зелень, квіти,  
Світлих мрій прадавні міти...  
Широчінь безмежна, гарна,  
Заспокоює вона —  
I в душі  
ясна, безхмарна,  
Безпроблемна  
рівнина.

\*\*

De я тебе бачила?  
De я тебе побачу?  
Що наша зустріч значила?  
Скільки я втрачу?  
Скільки суворих зим  
В погляді злім твоїм!  
Як же ти став таким?  
Був ти щасливий? З ким?  
Скільки ти інших стрів?  
Що в твоїм зламі брів?  
Хижка впертість орлів?  
Ніжна ласкавість слів?

Пальці зривають з гілки  
Брості пахучі липові...  
Багато запитань...  
Tільки  
На них непотрібна відповідь.

## ЩАСТЯ ЗУСТРІЧІ

Allli K.

На пероні мами і доні,  
На пероні очі бездонні,  
Що шукають одне обличчя  
Серед цілого моря очей.  
Це обличчя, сіре від пилу,  
Цю посмішку, стомлено-милу,  
Ні за місяці, ні за сторіччя  
Забути не можна ачей.  
Щастя бути зустрінутим щиро  
На чужім, непривітнім пероні,  
Щастя стиснути в шумнім вирі  
Дорогі і теплі долоні.

Анатоль ГАЛАН

## С ПІ В Д У Ш І

(Ганна Черінь. Збірка поезій "Вагонетки". Друкарня А. Орла. 1969 рік)

*Наче пташка, співаю пісень...*

В. Сосюра

Це було давно. Я тоді "ходив у початківцях" і дуже прислухався до думок і оцінок старших мистців. Усвідомлюючи своє "початківство", я не пхався до грубих, так би мовити, авторитетних журналів, а шукав застосування своєї продукції десь "на задвірках", у таких періодиках, як "Радянське село", "Харківський пролетар", "Службовець" і навіть "Мисливець та рибалка".

Але одного разу мене понесло до найтовстішого й найавторитетнішого в той час журналу "Червоний шлях". Там сидів за редактора (не знаю, відповідального, чи лише літературно-мовного) Павло Григорович Тичина, як він одразу ж на мене накинувся:

— Для чого ви даете такі вірші в такий журнал?

— Я вас не розумію...

— Та хіба ж це журнал? Це — ганчірка. А ви не могли принести свого вірша до мене?

— Павле Григоровичу, — сказав я, — мені ще рано лізти в солідні журнали.

— Ні, не рано. Вірш ваш дуже добрий. Скільки ви над ним працювали?

— Може, з півгодини...

— Що?

— Мабуть, з годину, — відповів я, вловивши нотку обурення в запитанні моого співбесідника.

— Ну, то ви талант, або... хто зна, що. Я над найменшим своїм віршем працюю два тижні, і то вважаю, що це мало...

Маючи гумористичне наставлення до життя, мені хотілося сказати:

— Павле Григоровичу, та ж тоді ви створюєте вірш не серцем і головою, а...

Однак, я не міг дозволити собі на жарти з "метром" української поезії й пролепетав щось на взірець: "більш не буду". З того часу я вже став стало друкуватися в "Червоному шляху", "Гарті" й інших "ведущих" журналах.

А згадав я цей давній епізод, перечитавши останню збірку поетеси Ганни Черінь, під назвою "Вагонетки". Авторка признається, що цю збірку вона написала протягом... 36 годин.

Чи можливо це? Дехто скаже: неможливо! Адже вірші складати — не пиріжки пекти, при чому вірші не графоманські, а справжні, з головою й ногами, настроєвість яких мимохіт передається читачеві.

Я б порівняв ці вірші із співом пташки, що не задумується над тим, чи сприймуть її спів, як слід... Пташці нема до того діла. Вона співає, очевидно, сама собою задоволена, вигортася з себе своєї мелодії, дає насолоду слухачам і... не вимагає за це оплесків.

Ганна Черінь розкриває "психоаналізу" своїх "Вагонеток" у вірші "Натхнення":

Налетіло на мене натхнення,  
Як велика розбурхана птиця,  
Міцнокрила, швидка, вогненна,  
Невгамовна, як хижак чортиця...

І та "чортиця" понесла Ганну Черінь у світ уяв, образів, найтонших переживань, зробила з неї "пташку співучу", дала можливість у рекордний за часом термін випустити свої "Вагонетки".

Відносно назви можна б сперечатись. Чому сане "Вагонетки"? Це поняття надто конкретне, далеке від будьякого поетичного образу. Але авторці назва сподобалась, і хай вона буде.

Розглянемо ще деякі вірші поетеси, наприклад, "Давнім знайомим".

От ми й зустрілися знову,  
Слово по слову, шматок по шматочку  
Шили розмову, як гарну сорочку,  
Вишиту шовком у спогади сині —  
В центрі узорів — любов Україні.

Як ми змінилися?

Змінились часи,  
Лиця змінились у нас, голоси,  
З чемноти, не добавачаємо зморшки,  
Кажемо — старшими стали ми трошки...

Тут ота тонка ностальгія, що зроджується в кожній душі, коли роз'єднані на довший час зустрінуться знову. Час не чекає й кладе свої позначки на живу й на неодушевлену природу, кладе їх і на твій суб'єкт, але цього якось не хочеться помічати... Натомість, помічають інші, чужі, і знов же стараються не вразити прямим зауваженням, а отак собі: "старшими стали ми трошки"...

Оригінальна зворушлива поезія "Курчатко".

Я уявила себе курчам,  
Котрому сиплють пшено,  
Кажучи:

"Іж, я ще більше дам" —  
І дивуються:  
чом же воно,  
Наче на злість,  
Пшона не єсть?

І правди ніхто не вгадає з них,  
Бо ніхто поета не зна:  
Курча наклювалося зір золотих  
І не хоче їсти пшона.

Відкинувши сентиментальне твердження про особливу психічну будову мистця, про його, так

би мовити, "вибраність", згадаємо цілком сучасну ситуацію. В період масового захоплення африканським джазом і кривлянням бітніків, є частина людей, що органічно не можуть чути, як репіжить модерний "артіст" у свій барабан, або, закотивши під лоба очі, викомарює якусь там-тамівську мелодію безголоса "артистка". Для згаданої категорії людей приємлива лише класична музика й спів, позначений Божим талантом. То ж нехай "пшено" споживають звичайні (масові) курчати, а "курчаткові", про якого йде мова, воно осоружне.

В співучих поезіях Ганни Черінь не раз зустрічаємо глибокі думки. Ось уривок з "Вечірнього університету":

...З книжок можна одержати кредити  
І досвід купити по знижці.  
Горе, наприклад, можна не пережити,  
А прочитати в книжці.  
  
Пити можна мудрість з криниці  
Часом смачно,  
а часом — з цвіллю.  
З одних книжок вчусь я розуму й стилю,  
А з інших —  
як не треба писати дурниці.

Справді бо, в умовах вільної творчості без цензури часто натрапляємо на такі "шедеври", що аж дух забиває від їхньої... недолугости. І думаєш: чому в людині так слабо розвинуте почуття самокритики? Чому вона не може усвідомити, що творчість завжди була явищем індивідуальним, рідкісним, і швець ніколи не міг перевівліфікуватись на... композитора, маючи вухо, що на нього наступив медвідь. Проте, так мені здається, шевця не переконаєш, і нехай він собі далі "пописується" в ролі вибранця Муз...

Є чудові метафори в поезіях Ганни Черінь, котрі сприймаєш, як візію крізь буденні нашарування. Захистуємо "Зелений танець":

Дерево, зелена танцівниця,  
Квітами заквітчана спідниця...  
Та для кого ж ці веселі танці  
На леваді, до схід сонця вранці?

Я не знаю, так я зустрічаю  
Сонця схід і вітровий привіт.  
Тільки той, хто сам в полоні мрій,  
Зрозуміти може танок мій.

Оде є та поетична візія, яка відрізняє перевісну людину від людини, обдарованої здібністю знаходити яскраве в буденному, високе в звичайному, ніжне в начебто байдужому. "Слівуча пташка" — Ганна Черінь має спостережливе око й серце, здібне реагувати на наменші порухи навколоїшнього життя.

Створення поетичної збірки на протязі 36 годин можемо вважати, як феномен, неповторний, а, може, й повторний... В кожному разі, чекаємо від талановитої поетеси ще не одну збірку, яка принесе читачеві естетичну насолоду, а до того, примусить переживати її думати.

## Ганна ЧЕРІНЬ

### ДЕРЕВО

Дерево скалічене,  
Шрамів, ран незлічені...  
Лиш одна гіллячка,  
Чудом ще жива,  
Просить, як жебрачка,  
Сонця і питва.  
Сонце дасть їй їжі,  
Дощик — соки свіжі,  
Щоб вона пила,  
Щоб вона жила...

Розпустила листя —  
Пропори життя,  
Аж дзвенять іскристо  
Струми воротя.

Ще й вдягла сережки  
Золотого цвіту.  
Зеленю мережки  
Все вбрання покрито.

Буде, буде жити,  
З листя шатра шити,  
На сухім вершечку  
Птах вже в'є гніздечко.

## Терещенко МАСЕНКО

### НІЖНІСТЬ

Немов тополенька висока,  
Вона стояла під дощем,  
Я обгорнув тоді злегенька  
Дівочий стан своїм плащем.

На мить відчув легке трептіння,  
Чаклунське юности тепло.  
Хмільне, осіннє безгоміння  
Мені на серце напливло...

Але в грозі земля здрігнулась,  
Вона мовчить. А зір сія.  
Немов до мене пригорнулась  
Далека молодість моя.

(Україна)

## Ліна КОСТЕНКО

\* \* \*

Я в людей не проситиму сили,  
я нічого в житті не просила,  
як не просяять гранітні схили,  
щоб у спеку дощі їх зросили.

Я в людей попрошу тільки віри  
в кожне слово почуте від мене,  
в кожний погляд очей моїх сірих,  
в кожну ласку рук нестудених...

Леонід ЛІЩИНА

## ЯКИМ Я ЗНАВ ПЕТРА ВОЛИНЯКА

Не всі люди однакові. Є такі, що живуть однomanітним, сірим життям. Зустрінеш таку людину, нічим вона не зворуєш. Відійде чи помре вона — втрати не відчуваєш. І є люди, життя яких бурхливе, цікаве. Вони роблять за свій вік стільки, що й десятки інших людей разом не зроблять. Дивимося ми на них і дивуємося, звідки береться у них вся та енергія, отої запал, коли вони встигли набути такі широкі знання?

Та не всі ці непересічні люди бездоганні. Є серед них також нечесні й підлі. Поверхово познайомившись з такою людиною можна легко помилитися в її оцінці. Іноді треба чимало часу, щоб викрити її нещирість.

Однаке люди, що своїм знанням і здібностями перевищують інших, переважно чесні і добри. Таких людей варто знати. Вони доповнюють життя, додають йому барв, розширяють горизонти думок, вказують на вартісні стремління в житті, повз які без їхньої допомоги можна легко пройти не помітивши їх. Пізнавши таку людину, маєш бажання з нею зустрічатися. Хочеться бути в її товаристві.

До таких цікавих і чесних людей належав Петро Кузьмович Чечет (Волиняк) — письменник та редактор і видавець журналу "Нові Дні". Коли я думаю про Петра Кузьмича, я неодмінно згадую рядки Шевченка з "Долі":

*Ми просто йшли; у нас нема  
Зерна неправди за собою...*

Іх Петро Кузьмович часто цитував. Також пам'ятатиму приповідку: "Правда у воді не потоне і у вогні не згорить", яку він також часто повтарював.

Петро Кузьмович був вдумливий, швидко орієнтувався, мав чудову пам'ять. Був віруючою людиною. Мав широке коло знайомих і друзів з різних професій, з різних частин України, з різних континентів і не лише українців. Знав багато молоді, особливо одумівської. Любив жартувати. За чаркою в товаристві хвалився, що варить найкращий борщ на Торонто й околиці та найкраще маринує гриби.

Згадуючи своїх кумів, запевняв, що всі вони дуже порядні і чесні люди. Наприклад куми в Монреалі — найліпші на цілій Квебек і околиці. А всі жінки, що він знав, були "порядні й чесні". А коли згадував якусь зокрема, то казав — це моя "найбільша любов".

Петро Волиняк був відважний. Його відвагу подивляли друзі й близькі. Був час коли не тільки супернаціоналісти, чи як їх Петро Кузьмович називав 105% націоналісти, лаяли його і лили бруд на нього, але й зведені на манівці "землячки" і колишні співпартійники писали йому погрожувальні листи і обіцяли по телефоні, що з "живого здеруть шкіру". А скільки брехливих

анонімок поширювали про нього?! Пишу це, бо я також дістав поштівку, в якій лився бруд на Петра Кузьмовича. Може тепер оті автори анонімок схаменуться і переглянуть свої діла.

Пригадую, одна особа якось запитала Петра Кузьмовича, як він може витерпіти оту зливу на клепів та погроз. "Я чесна людина, таким хочу бути і далі. Щоб боротись від напасників, маю під ліжком молоток" — відповів він жартома. З часом напади ущухли. Чимало з його противників побачили хто прав, а хто ні. Але шкода була заподіяна.

Відомо, що Петро Кузьмович з своїми противниками був нищівний, але чесний. Чи багато знайдеться людей, які зважуються надруковувати повністю статтю, звернену проти них, а вже потім відповідати на неї? А Петро Кузьмович те робив. Він не пропонував читачам влучно вибраних цитат. Читачів своїх він поважав, при знайомстві він підкresлював: "це читач "Нових Днів".

Також не був він злопам'ятний. На 11 Конференції ЦК ОДУМ-у, що відбулася в травні 1969 року в Торонто, був присутній і Петро Кузьмович, як член Головної Виховної Ради ОДУМ-у Канади. В голосуванні він участі не брав (голосувати мали право лише члени ЦК), але висловлював свої думки. Після дискусії було ухвалено, з огляду на інші запляновані імпрези, не робити зустрічі ОДУМ-у США і Канади в 1969 році. Ці рішення вельми не подобались голові ЦК ОДУМ-у д-р Юрію Криволапові і Петрові Волинякові. "Ця зустріч має бути генеральною пробою до ювілейної зустрічі ОДУМ-у в 1970 році" — говорив Петро Волиняк — і ви її мусите мати". Увечері для учасників конференції відбувся бенкет. І там Волиняк, Ю. Криволап і голови ТОП-у наполягали, щоб зустріч в 1969 році таки відбулася. Після бенкету дискусія продовжувалася в домі Віктора Педенка, активного члена керівних органів ОДУМ-у. Найбільш домагалися П. Волиняк і Ю. Криволап. Вкінці члени ЦК ОДУМ-у поступилися. Зустріч вирішили відбути. Виснажений, напівжартома, напівсерйозно, я сказав, що коли Петро Кузьмович буде на наступних конференціях ЦК ОДУМ-у, мене там не буде. Це його вкрай розсердило. Він мені нічого лихого не сказав, але я був певний, що з рік до мене не говоритиме. Якже я здивувався, коли тиждень пізніше Петро Кузьмович подзвонив до мене в якісь справі. Жартома я запитав, чи він ще на мене сердиться. "Голубчику, — відповів він, — мені нема коли сердитись, я мушу працювати". Зустріч ОДУМ-у пройшла успішно. При нагоді я згадав це йому. "Ото, голубчику, слухайте старших і не думайте, що ми дурніші за вас" — відказав він.

Мені подобались дискусії Петра Кузьмовича з своїми неоднодумцями, а часом і однодумцями. Які були дотепні, але не злобні й нагадували мені двобій фехтувальників, де замість шпаг вживають слова. А слів у Петра Кузьмовича не бракувало. Він був вправний супротивник. Особливо цікаво було спостерігати мистецтво Волиняка в змаганнях з жінками.

Петро Кузьмович належав до людей, які увесь свій вік лишаються духовно молодими. Я міг жартувати з ним майже так, як з своїм ровесником, хоч він набагато старший за мене. Признаюсь, що аж до його смерті я навіть не знав, скільки йому років. Повторюю, різниця в роках, ніколи не була на перешкоді наших взаємин. До таких завжди духовно молодих також належав Павло Степ.

Через вище згадані риси Петра Кузьмовича я його поважав. Радо з ним говорив і звертався за порадами. Його думки я вважав за щирі, продумані. Я знав, що це думки розумної і досвідченої людини, яка бажає мені добра. На протязі нашого 15-літнього близького знайомства я не був ним розчарований.

Незадовго перед смертю Петра Кузьмовича я з дружиною запросили його та гостей з України до себе. Було пізно й гості з України вагалися. "Що ми будемо там робити" — запитав один з них. Петро Кузьмович відповів, — "посидимо, з хорошими людьми, що вам більше треба?" Ці слова, сказані хай і жартома, були справжнім компліментом. Отже сиділи ми з гостями до третьої години ранку. Сумно не було ні на хвилину. Петро Волиняк не належав до тих, що сумують. Не належав він і до тих, що тільки клянуть, бо вірив, що "ліпше засвітити одну свічку, ніж тисячу разів проклясти темряву".

Несучи труну з тлінними останками Покійного, я думав про нашу велику втрату. Ми втратили особу з силою-силеною переживань, знань і пригод, які Петро Кузьмович лише частинно передавав нам в своїх книжках, статтях та листуваннях. Думав я, чи знайдеться людина, яка заступить Петра Кузьмовича і буде так вміло і відважно боронити свій народ від окупанта. Людина з такою любов'ю і вірою в свій народ, що не боятиметься зустрінутись з іншою людиною, в якої б'ється українське серце, де б та людина не жила, в Києві, Нью Йорку чи Москві. Людина, яка б показала "суперпатріотам" на їхнє справжнє місце в політичній історії нашого народу. Щоб вони врешті зрозуміли, що не вони зачаткували націю і що після них нація не зникне.

Несучи труну, я думав про чесних і працьовитих українців, яких окупант розкуркулював і висилає на Сибір, як дехто з них тікав, а їх ловили і відсилали назад. Про те, як горювали в копальннях Караганди і Донбасу. Як їх німці "визволяли" та як з них видавлювали останні сили німецький бауер і як нарешті в тaborах ДП їх називали "москалями" і "советами" та хто тепер за них заступиться.

Несучи труну, я відчував жаль, що відійшов

### З ПРОЩАЛЬНОГО СЛОВА ГОЛОВИ Ц. К. ОДУМ-У

Д-ра ЮРІЯ КРИВОЛАПА НАД ДОМОВИНОЮ

СЛ. П. ПЕТРА КУЗЬМОВИЧА ВОЛИНЯКА

Ми знали його неспокійним, хвилюючим себе і інших.

Ми знали його, як людину, яка постійно кидала комусь виклик і не вагалась відповідати на виклик кинутий їй.

Ми знали його, як людину, яка завзято дискутувала на найрізноманітніші теми і з найрізноманітнішими людьми.

Ми знали його, як людину, яка з болем перевживала помилки інших і помилки свої.

Ми знали його, як людину, яка з кожного дня життя дивилася щораз далі вперед, хвилюючись за кризи сучасних днів і за здійснення майбутнього.

Ми знали його, як людину, яка не нарікала ніколи на втому чи недугу, коли бралась за виконання поставленого перед собою завдання: чи то, як педагог, журналіст, громадський чи політичний діяч.

Ми знали його, як людину, яку кожна демократична держава могла б сміливо назвати своїм громадянином.

Ми знали його, як людину, яка не на словах, а ділом стверджувала свою любов до молоді, яка була рівною його любові до рідної Батьківщини.

Ми знали його, як людину, яку тяжко забути.

І ми горді, що знали його таким, яким він залишився в аналах історії нашого одумівського руху — ЛЮДИНОЮ любові, правди, чесності, працьовитості, безкорисної відданості тим ідеалам, які роблять людину справді духовно найвищою істотою на цій планеті.

---

українець, який залишив прогалину в нашому житті, яку тяжко буде заповнити. Бо ж читаючи його журнал, я з тисячами інших хвилювався і радів, коли хвилювався і радів Петро Кузьмович.

Хочеться думати, що знайдуться люди, які хоч в якісь мірі заступлять Петра Кузьмовича. Він мав багато друзів, багато авторів, що писали до "Нових Днів". Людей чесних і розумних. Хочеться думати, що вони продовжать його працю. Хочеться думати й вірити, що ми, читачі його, також щось зробимо в тім напрямі.

Сергей ГОЛУБЕНКО

## ЗАГАДКОВА ЖІНКА

Відважна французька дівчина Жанна д'Арк, що в часі грізної небезпеки, яка загрожувала її батьківщині втратою державної незалежності, своєю мужністю і сміливою поставою зуміла збудити в рідному народові нове патріотичне піднесення, організувати спротив інтервентам та врятувати рідний край, в ім'я чого їй довелося вмерти мученицькою смертю, стала національною героїнею Франції. Її швидко було реабілітовано від закидів у чаклунстві і цілий французький народ шанував її, як велику патріотку, рятівницю Франції.

Але через тридцять два роки після загибелі Жанни д'Арк сталася дивна подія, яка пізніше була замовчувана і лишилась невиясненою аж до наших днів. Було це вже по смерті короля Карла VII, поруч з яким Жанна д'Арк вела визвольну війну проти англійців, коли королем Франції був син Карла Людовік XI. 2-го лютого 1463 року, на околиці Парижу, біля заїзду, що звався "Чорний лебідь", де зібралася великий натовп народу, його увагу привернула жінка, в подertому одязі, з мечем у руці, що з'явилася у вікні будинку заїзду. Її очі пристрасно палали і вона звернулась до зібраних з палкою промовою: "Шляхетний народе паризький! Ви бачите перед собою Жанну д'Арк, ту діву, про яку зрадники батьківщини фальшиво кажуть, що вона мертвa. Я прибула з Англії, де мене 32 роки тримали у в'язниці. Моряк з Руану, який пізнав мене на вулицях Дувру, змилосердився наді мною, взяв на свій корабель і довіз до Нормандії. Щойно у Франції я довідалася про смерть моого улюблена короля Карла VII й про те, що нині панує його наслідник Людовік XI. Я прибула, щоб дістати нагороду за мою працю".

Вона говорила, що прибула не в супроводі лицарів і вояків, як то було колись, але в супроводі її терпінь і переслідувань, яких зазнала за вірну службу батьківщині. Висловлюючи надію, що ті, які билися в її війську в орлеанському прориві і в компієнських ровах, пізнають її, жінка показувала меч, твердячи, що вона мала його при собі в день коронації Карла в Реймсі. Вона пояснювала, що хоче відвідати короля Людовіка в Люврі не для того, щоб жадати від нього золота, але оскільки вона вже робиться старою й тягарі війни та страждання довгого полону її виснажили, вона хоче померти вояком і бути похованою у вояцькій могилі.

Героїчний вигляд жінки, її палаючий погляд, натхнення, з яким вона оповідала свою історію, зробили велике враження на людей. Більшість з них повірили, що це є справжня Жанна д'Арк, а один старий ремісник, учасник її походів вигукнув з переконанням, що дійсно бачить перед собою Орлеанську діву. Вік жінки відповідав тим рокам, які мала б тоді Жанна д'Арк, а її довге, гарне, блискучого чорного кольору волосся цілком нагадувала волосся Орлеанської діви.

Вістка про появу геройні, яку вважали страченою в Руані, швидко облетіла цілий Париж. Де-

сятки тисяч людей рушили на околицю, до заїзду "Чорний Лебідь", щоб подивитись на Орлеанську діву і привітати її. Ремісники, вояки, старші люди і діти, жіноцтво, численні селяни з навколошніх місцевостей масово приходили, щоб глянути на рятівницю рідного краю і вклонитися їй. Загадкова жінка час від часу з'являлася у вікні заїзду з мечем у руці і виголошувала: "Хай живе король! Хай живе Франція! Смерть англійцям!" Натовп відповідав на це урочистим — "Хай живе діва!"

Королівський двір і вищі інституції столиці були занепокоєні тією подією. В іх інтересах було задержати авреолю слави і мученицької смерті Жанни д'Арк, що тримала народ у патріотичному піднесенні, і всякі зміни в цьому напрямі були не бажані з політичних міркувань. До цього приїхала і ненависть деяких аристократичних кіл до Орлеанської діви ще за її життя, як вияв заздрості до простої селянської дівчини, що була здатна осягнути таких військових успіхів, яких не спромоглися здобути кращі тогочасні полководці Франції. Капітула Собору Паризької Богоматері, паризький університет і управа купецького стану відрядили до французького парламенту свої депутатії з проханням зробити щось, щоб припинити ті нескінчені народні походи для зустрічі з новоявленою дівою. Але ще перед тим, як у парламенті мали розглянути ту справу, префект Парижу, дізnavшись про настрої двірських кіл, з власної ініціативи вислав до заїзду "Чорний Лебідь" великий військовий відділ, який заарештував ту жінку і відправив її до в'язниці на очах великого людського натовпу, який проте ніяк не реагувала на це і не пробував обороняти ту, поклонитися якій він зібрався. Повідомлений про це король дав наказ: "Хай суд якнайшвидше осудить безсоромницю, а там негайно її повісити. Найвищий час гідно покарати ошуканство, яке нині так поширилося". З цього наказу видно, що король бажав не розслідування цілої справи, але якнайшвидшої її ліквідації без огляду на її суть.

Суд зібралася вже на другий день. Жінка виступила перед ним без найменшого страху. Вона спокійно і твердо розповіла, що звється Жанною, походить з села Данремі, брала участь у походах короля Карла, опинилася в полоні у бургундців, що передали її англійцям, які засудили її на смерть, але потім замкнули до в'язниці, звідки її нещодавно пощастило врятуватись. На заввагу суддів, що це неправда, бо дійсна Жанна д'Арк загинула перед 32 роками, оскаржувана жінка заплакала і заявила, що каже чисту правду. Вона показала на своїй шиї рубець, що залишився, за її словами, від рани, одержаної в битві при Патаї, потім розкрила груди і показала на слід, як вона твердила, від рани, яку вона дістала при Комп'єні. Жінка запевняла, що говорить правду і присягла спасінням своєї душі, що вона є дійсна Жанна д'Арк. Далі вона розповіла, як пощастило її врятуватись від страти. Якраз напередодні дня, коли її мали стратити, виникло непорозуміння

між французьким єпископом Коншоном і англійським єпископом Раковом, у висліді якого ображений Раков, щоб помститись, влаштував й таємний виїзд до Англії, давши їй убраний моряка. Замість неї в Руані було страчено іншу молоду дівчину, що тоді лежала в місцевому шпиталі, і своїм ростом та зовнішністю була подібна до неї. За життя єпископа Ракова з нею поводились добре в Англії, але коли перед десятма роками він помер, її було ув'язнено і щойно тепер її пощастило звільнитись. Оповідаючи про це, жінка підкреслила, що нема в цьому ні чуда, ні чаклунства.

І коли, здавалось, усі докази були по стороні оскарженої жінки, несподівано з'явився на суді генерал Керзабек. Він заявив, що знає цю жінку, вона називається Жанна дель Еспінь і є вдовою по ремісникові-чинбареві з міста Ренн та після смерти свого чоловіка не раз виявляла ознаки душевної незрівноваженості. На це оскаржена жінка рішуче відповіла: "Я є Жанна д'Арк. Запевняю вас, що це так. Я не можу сказати нічого іншого, бо це не від мене залежить. Не можу, хоч би мені довелось заплатити за це своїм життям".

Але суд, маючи певно відповідні вказівки з двору, більш не заставлявся над спразою, хто є ця жінка і чи є вона психічно хвора, та оголосив вирок про засудження її до смерті на вогнищі. Спокійно вислухала жінка суворий присуд і чітким, виразним голосом промовила до суддів: "Така вже моя доля, що я мушу загинути на вогніщі. Тільки одне мені боляче: коли Всемогутній Бог ушанував мене честю, щоб я вмерла мученицею і дівою, то Він принаймні міг подбати для мене про інших катів, щоб ними не були мої земляки-французи. Але нехай довершиться воля Божа". Сказавши це, вона пішла назад до в'язниці, де просила, щоб до неї прийшов духовник. До її келії ввійшов священик Жак де Гурі, який залишився з нею, поки її не повели на страту, яка відбулася того самого дня.

Одразу по судовій розправі вирок понесли королеві, який його негайно затвердив. На подвір'ї в'язниці був вкопаний високий стовп і навколо нього накидано велику купу рубаного дерева. Підібно до християнських мучениць, засуджена вийшла на страту з розпущенним волоссям, без взуття. Вона йшла спокійно із почуттям гідності а підійшовши до місця страти, перехрестилась і показала молитву, після чого, не хвилюючись, зустріла смерть.

Ця загадкова подія здебільшого замовчується у французькій історії. Вона викликає багато нерозв'язаних питань. Чому все було зроблено з такою дивовижною поспішністю? Адже ж протягом неповних двох днів ту таємничу жінку заарештували, ув'язнили, судили, виголосили вирок, затвердили його в короля і провели страту. Чому жінку поставили перед судом без попереднього переслухання, хоч відомо, що в тих часах провадився попередній допит з застосуванням тортуру, якщо виявлялося, що допитуваний говорить неправду. Чому суд у своєму вирішенні сперся лише на свідченні генерала Керзабека, який можливо й ніколи не був у місті Ренн, і чому не покликано з того міста інших свідків, що могли б точно встановити особу підсудної? А якщо вона перебувала в стані психічної незрівноваженості, чому суд не

взяв цього до уваги? Присяги підсудної спасінням своєї душі в ті часи, коли посилання на релігію мали велике значення, також чомусь пройшли без уваги суддів. Не оприлюднено і те, про що говорила зі священиком засуджена в останні години свого життя. Врешті, чому суд обрав для неї таку болючу форму страти, коли сам король перед тим визначив для неї страту на шибениці — всі ці питання, як і дивовижна поведінка жінки, її спокій перед лицем смерти і героїчне позадження під час самої страти залишаються загадкою впродовж 500 років.

Не беремо під сумнів загальновідомого історичного факту про мученичу смерть Жанни д'Арк у Руані, бо для оспорювання цього факту не маємо ніяких даних. Ale може бути цілком можливим, що десь на іншому відтинку французької визвольної боротьби 15 ст. під враженням героїчного подвигу Жанни д'Арк виступила і доконала іншого, можливо менших розмірів відважного чину інша дівчина, що пізніше опинилася у полоні, пережила муки неволі, засудження на смерть та довголітнє ув'язнення, у висліді чого в неї помутувся розум і вона почала ототожнювати себе з Жанною д'Арк. А коли це була дійсно авантурниця-самозванка, то чим пояснити її дивовижний спокій під час вислухання вироку смерти і самої страти, коли вона стояла боса на вогні палаючого дерева, але нічим не виявила своїх страхітливих страждань і лише молилася.

Всі ці нерозгадані моменти заховав суд Людовіка XI, одного з найжорстокіших монархів, яких знає людство, володаря, що запровадив прилюдні жахливі фізичні тортури людей на публічних майданах і ярмарках цілої Франції в характері народних видовищ, що яскраво описав Віктор Гюго. Людовікові було невигідно визнати, що його батько чи він сам зобов'язаний своїм троном якісь інші особі та ще нешляхетського роду і тому він зарядив негайно знищити ту небажану йому жінку без слідства і вияснення всіх обставин справи. Недарма Людовік XI, прозваний за свою жорстокість та деспотизм королем-вовком, здобув у світовій історії "честь" належати до трійки найбільших тиранів на троні, куди крім нього належали англійська королева Марія Крива-ва і московський цар Іван Лютий.

Тим часом в історії виникають різні несподівані відкриття. Не так давно, бо лише наприкінці 50-их років нашого століття визначні англійські історики заявили, що знайшли незаперечні дані про те, що смерть Жанни д'Арк стала не під час страти в 1431 році в Руані, а зовсім в іншому місці, часі і при інших обставинах. Так само теперішні польські історики твердять, що за винайденими новими матеріялами провідник української визвольної боротьби 16 ст. Северин Наливайко, опинившись у польських руках, був обезголовлений у Варшаві, тоді як дотепер в історії України, нашему фольклорі та творчості Шевченка подано, що загинув він у мідному казані. Оприлюднення тих нововинайдених історичних джерел та наукова експертіза їх достовірності можливо коли-небудь і призведуть до коректив в історичних подіях, які ще сьогодні вважаються такими ясними і вивченими.

Микола ВІРНИЙ

## ЛЮДИНА НА МІСЯЦІ

"Невеликий крок для людини, але гігантський для всього людства", — сказав астронавт Ніл Армстронг, коли став на поверхню Місяця.

*Ніл Армстронг* — інженер-аeronaut, випробувач найшвидкісніших типів літаків і ракетоплянів — був першою людиною на Місяці. Разом з ним у липні минулого року на борту місячного модуля "Орел" туди прибув також астронавт Едвін Олдрин. Він — друга людина, яка зійшалася на поверхню іншої планети. Едвін Олдрин — полковник авіації, інженер з докторським ступенем з аeronautики.

Завдяки найновішим досягненням науки й техніки мільйони людей в різних країнах світу мали можливість бути свідками героїчної місячної епопеї, дивлячись у себе в хаті на екрані телевізорів. Людство зробило, за окресленням командира Аполло II Ніла Армстронга, ще один "гігантський крок" в дослідженнях невідомого.

А, здається, так недавно Місяць ще був темою для поетів й авторів науково-фантастичних повістей. Віками, з покоління в покоління, Місяць хвилював людську уяву. Для одних він був богом, для інших джерелом натхнення, а для вчених надією на те, що досягнувши Місяць і розгадавши таємницю його походження, людина краще пізнає свій світ, в якому живе, і сонячну систему.

Чи справдяється сподівання вчених і простих людей відносно подорожей до чужих планет, покаже майбутнє. Тимчасом, можна не помилуватися сказати, що горизонти пізнання такі ж безмежні, як і безмежна людська інтелектуальність.

Коперник, Галілей, Кеплер, Ньютона та багато інших вчених своїм геніальним розумом відчули закони, згідно з якими тіла можуть рухатися в просторах земного тяжіння і в далеких просторах поза земним тяжінням.

4 жовтня 1957 року Советський Союз запустив перший в історії людства штучний сателіт Спутник-I в орбіту навколо Землі. А 31-го січня 1958 року Сполучені Штати Америки запустили свій перший сателіт, Експлорер I.

Людство вступило в добу дослідження космосу. Від січня 1958 року з космодрому Кейп Кеннеді стартували у зоряну вись одна за другою ракети-носії з найрізноманітнішими науковими приладами й інструментами.

Сателіти Експлорери, наприклад, визначили магнітне поле Землі.

Інші сателіти подали інформації про мікрометеороїди, температуру в космосі, радіацію, вплив сонячного проміння та багато інших цікавих відомостей.

Метеорологічні сателіти дозволяють сьогодні вченим передбачати точніше, ніж досі, погоду в багатьох районах Землі.

Величезне значення мають комунікаційні сателіти — Ехо, Телстар, Рілей, Сінком, Ерлі, Берл, Інтелсат. Важливість цих сателітів ми відчули під час телевізійних передач з Місяця в липні минулого року.

Запущено також автоматичні станції. Деякі з них, такі як тип Ранджерс, пролетівши близько Місяця, надіслали цінні фотознімки. Інші, типу Марінер, були призначенні для дослідження інших планет — Марсу, Венери.

2-го червня 1966 року автоматична станція типу Сарвейер вперше в історії зробила м'яку посадку на місячній поверхні, надіславши цікаві фотознімки й інші наукові дані на Землю.

Ми згадали тільки про деякі сателіти й автоматичні станції, які були запущені з космодрому Кейп Кеннеді.

Одночасно ми були свідками запуску космічних кораблів типу Меркюрі з одним астронавтом на борту. Перший космічний корабель виніс в орбіту американського астронавта Аллана Шепарда 5-го травня 1961 року (тоді ще з космодрому Кейп Канаверал, який після трагічної смерті президента Кеннеді був перейменований на Кейп Кеннеді). Перший політ Алана Шепарда і другий астронавта Вірджила Грісома, були півторбітальні полети. Щойно дводцятого лютого астронавт Джан Глен в космічному кораблі Меркюрі тричі облетів на орбіті навколо Землі. Після цих перших полетів в космічних кораблях Меркюрі літали астронавти Скот Карпентер, Волтер Шіора, Гордон Купер.

Потім почалися полети космічних кораблів типу Геміні з двома астронавтами на борту. Таких полетів було десять.

З кожним новим полетом Американська Установа для Дослідження Космосу — (NASA) — розв'язувала щопраз нові проблеми — наукові й технічні. Випробовувалось пальне, сплави металів, людські здібності. Удосконалювались навігаційні прилади. Допомагали й допомагають ученым в цій складній праці електронні обчислювальні машини (комп'ютери) найрізноманітнішої величини і конструкції.

Найбільшим проектом NASA і найскладнішим з усіх запрограмових полетів космічних кораблів з астронавтами на борту є проект Аполло. Він був опрацьований з метою здійснення заповітньої мрії людини — висадитись на поверхню Місяця.

Цей триособовий космічний корабель складається з трьох частин або модулів: Командний, службовий і Місячно-експкурсійний.

Командний модуль сконструйований для полету в космічному просторі. Він єдиний з модулів повертається назад на Землю з трьома астронавтами. В командному модулі астронавти живуть, працюють, відпочивають.

Сервісний (службовий) модуль має ракетні двигуни, за допомогою яких астронавти можуть виводити космічний корабель в орбіту навколо Місяця і з неї виходити на траекторію назад до Землі. Цей модуль відкидається перед тим як космічний корабель входить в земну атмосферу.

Місячний модуль — спеціально сконструйований для посадки на місячну поверхню. Він виглядає наче павук. Має дві частини — горішню й нижню. В горішній містяться астронавти. Цей

модуль має свої ракетні двигуни, які дозволяють астронавтам маневрувати при посадці і служать гальмом. Двигун горішньої частини модуля піднімає його з місячної поверхні назад до командного модуля. Нижня частина залишається на Місяці.

Перед тим, як здійснити посадку людей на Місяці, місячно-експкурсійний модуль випробовували на орбіті навколо Землі, а потім на орбіті назколо Місяця.

Щойно після довшої підготовки NASA призначило космічний корабель Аполло-II для зліт-спуснення головної цілі. Команда цього корабля: астронавт-командир — Ніл Армстронг, астронавт-пілот командного модуля — Майкл Коллінс, астронавт-пілот місячно-експкурсійного модуля — Едвін Олдрін.

Запуск космічного корабля Аполло-II відбувся 16-го липня 1969 року. А 20-го липня ми почули з Місяця рапорт командира місії, астронавта Ніла Армстронга: "Тут База Спокою. Орел сів!" Орел — назва місячного модуля. А База Спокою — місце на Місяці, де сів Орел. Кілька годин пізніше на Місяць зійшов перший представник людства з привітом від нього, астронавт командир Ніл Армстронг. "Це, — сказав він, — невеликий крок для людини, але гігантський для всього людства".

Так людина відкрила ще одну сторінку своєї історії, здійснюючи заповітну мрію багатьох поколінь на шляху розвитку нашої цивілізації.

### 3 НОВИХ ВИДАНЬ

АЛЬМАНАХ Українського Народного Союзу на 1970 р. Річник 60-ий. Видавництво "Свобода". Джерсі Сіті — Нью Йорк. Стор. 256.

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, ч. 12, грудень 1969. Видавництво Пластова Булава. Редактує колегія. США. Стор. 28.

КРИЛАТИ — журнал українського юнацтва. Ч. 11, листопад 1969. Рік VII. Видавництво Центральна Управа СУМ. Редактує колегія. Нью Йорк — Брюссель. Сторін 24.

ІНФОРМАТОР З ЖИТТЯ УРСР (за радянською пресою), ч. 22 (140), 1969, листопад. Видавництво відділ комітету радіо "Свобода", США.

СВІТЛО — український католицький місячник. Видають ОО. Василіяни. Ч. 1 (564), січень, 1970. Рік XXXII, Торонто, Канада.

ЗОЗУЛЬКА — газетка творчої української молоді, ч. 3 (16), жовтень і ч. 4 (17) листопад 1969 р. Видання циклостилеве. Редакція: О. Романишин, М. Цмоць, Р. Сеньків, Б. Будний. Отава — Монреаль. Канада.

УКРАЇНСЬKE ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО — орган Української Православної Церкви в США. Ч. 12, грудень 1969. Рік XX, Сауд Баунд Брук. США. Стор. 24.

+

З невимовним смутком повідомляємо все українське громадянство, а українських журналістів зокрема, про те, що 29 грудня 1969 р., на 63-ому році життя, у Торонті, несподівано помер видавець і журналіст

### бл. п. ПЕТРО ЧЕЧЕТ (ВОЛИНЯК)

редактор літературно-політичного журналу "Нові Дні", кол. член Управи Спілки Українських Журналістів, громадський і політичний діяч.

Панаходи відбулися 1 і 2 січня 1970 р. у похоронному заведенні Кардинал і Син, а похоронна відправа у суботу, 3-го січня в катедрі св. Володимира. Похованій П. Чечет (Волиняк) на цвинтарі "Проспект" в Торонті.

ВІЧНА ЙОМОУ ПАМ'ЯТЬ!

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ  
— КАНАДА

ЕВАНГЕЛЬСЬКА ПРАВДА ч. 7 і 8 1969 р. Рік XXX. Видавець М. Фесенко. Торонто, Канада. Стор. 24.

ЕНЦІКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА — словниковий комплект, ч. 25. Видавництво Наукове Товариство ім. Шевченка. Головний редактор проф. д-р В. Кубійович. Сарсель, Франція. Стор. 1927 — 2000.

НАШЕ ЖИТТЯ — місячник. Ч. 11, грудень 1969. Рік XXVI. Видавництво Союз Українок Америки, Філадельфія, США.

БЮЛЕТЕНЬ КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ. Ч. 4. Жовтень-грудень, 1969. Вінніпег, Канада.

МИ I СВІТ — український журнал, ч. 153, 1969. Рік 20. Редактор і видавець М. Колянківський. Торонто, Канада.

ЖИТТЯ I ШКОЛА — орган українського вчительства та батьків у вільному світі. Двомісячник, ч. 5 (125), листопад-грудень 1969. Рік XV. США.

УКРАЇНКА В СВІТІ — бюллетень федерації українських жіночих організацій, ч. 1-3 (20-22), січень, вересень, 1969. Рік VII. Філадельфія, США.

Вітаю всіх рідних, друзів і знайомих з святом Різдва Христового та бажаю всього найкращого в новому, 1970 році. З цієї нагоди дарую 100 доларів на одумівський хор "Молода Україна" в Торонто.

Федір Бойко

Євген ГУЦАЛО

## ОСЯННЯ

Наодинці з природою

### ДИМ ЛИСТЯНИХ БАГАТЬ

Серпанком повите було все (а може, тоді й не повите було, тільки ж тепер, коли пригадую не таке вже й давнє, то все огортається мевом). Повесінне небо поблизчало й пом'якшало, його синява наче аж просіювалась донизу, запрошуючи повітря ріденським пилком із отих пухнастих квіток, що зацвіли в височині. Спробуй ізвідси, з землі, втямити, що то за квіти, а тільки ж, либо, уловити можна, як вони пахнуть, — пахнуть водяною свіжістю, сухуватою такою, ледь-ледь уловимою. Не хмарини, а білі подихи отих озерець, що видніють посеред чорних полів, легко пропливають угорі, на мить якусь затуляючи собою далекий синьоквіт, і від того безбережне пелюсткове море пригасає, в'яне, никне — і вже знову оновилося, заяскріло.

З усіх садків пахло нагрітою на сонці корою дерев, набубнявілими бруньками — гіркуватий, гострий запах, що збуджував; і вже при самому спомині про те, як гірчить у роті розкушена брунька, як після того в'язкий язик липне до піднебіння, ставало в почуттях по-весняному добре, ясно все розумілось, і думалось: весна прийшла, принесла сподівання на одміни в житті, сподівання чогось незвіданого, справжнього.

На вулицях, на подвір'ях, по садках, на городах — скрізь ізгрібали сміття, бур'ян, листя, згортали все те докупи й підпалювали. І в ясний синій день злітали ледве видимі полохливі, тремтячі язики вогню. Можна було стати біля будьчого двору і стежити, коли те світле дрижання вихопиться вгору, а коли заховається поміж галуззя, яке сочиться й сочиться догори димом, димком, подимком... Те димовиння спершу низько стелиться над землею, горнувшись до неї, мов до рідної, а що стає йому тісно, то спливає все вище й вище, і вже яблуні закутані тими ворукими блакитними пасмами, вони серед них — як у воді. А що дим той пливе, то коли трохи примуржити очі й дати волю своїй уяві, може здається, ніби цей старий садок, наче ці немолоді яблуні з настовбурченим темним гіллям попливли й собі по хвилях весняного настрою, помандрували.

Яка радість веде їх уперед із їхнього насидженого-настоянного місця? Які зелені, які квітучі, — які сподівання? Паморочатися їхні голови, гілля жде ласки, латки молодої малахітової кори випромінюють зелене світло. Те світло тремтить на моїх повіках, воно й мене визеленює — а що, як поплисти з очима яблунями, поплисти з примурженими очима, відчуваючи, як на руках починають бубнявіти бруньки, як у тих бруньках зачаття майбутніх листочків лоскітно й млюсно тужає, оформлюється...

Зрештою — далі, через цей день, що стоїть над тобою, що стоїть у тобі, що поруч — дитиною, її усміхом. Сосни ще не одсвіжили, вони — недавно ще майже літні серед білого холоду, серед заметів — зараз наче стали бездушними, похнулились, і під ними посіріла глища дражливою жорстою. Вони ще не вжилися в цю повесінню пору, вони наче зайві в ній — і що ж їм залишається, звісно, робити, як гірке щось і похмуре мати собі на гадці, та ще супитись, та ще зрідка роняти донизу свою печаль голками глици.

А береза на згірку святкує: жіноче гілля її то в небо біжить, то з неба тонкими струменями спадає — усе це наче вирізано на небесній блакиті та ще на рухомому янтарі тієї хмарини (з яких тільки вод добуто той янтар), що обережно так остуджує блакить, линучи, линучи, линучи... То не просто собі стоїть береза — то щось моє стоїть, рідне. Отак вийшло з мене, вросло в отой супіщаний згірок, вчепилося коренястою жадобою в землю — спробуй розлучи її з нею, спробуй одніми в неї небо!

Що в той день було ще? Сонячне проміння на моїх очах, на першій траві, на веселих півнях; і на думках моїх сонячне проміння, і весь мій настрій був — як сонячне проміння. Під ясним літвом верболозів холодніла річечка, вона ще наче не зовсім ожила — не було в ній тих невимушених лінощів, як ото влітку...

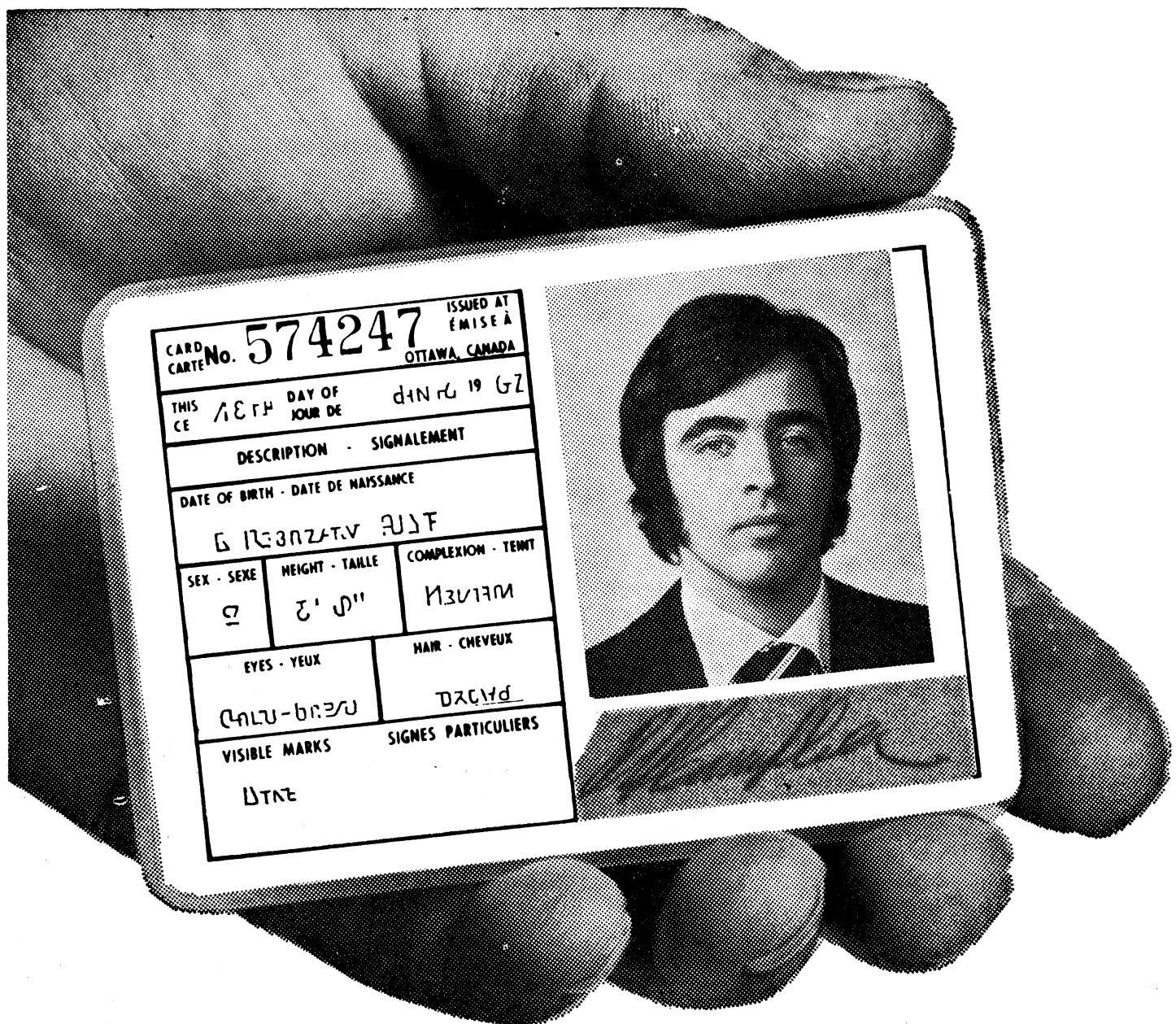
Я вийшов на околицю; річечка тут потоншла, посмирніла, і вода в ній була темна й чиста. Я сів на теплий стовбур, що пахнув підсушеним деревом, яке довго мокло, і дивився в поле, що вигнуло переді мною свій чорний горб. Скиби землі були такі чорні, що аж різalo очі, а в борознах де-не-де можна було запримітити сиву пряжу невипаруваних калюжок. Над борознами сотовався чи не сотовався дим, а проте й тут я чув його печальний запах — з-за моєї спини, з найближчих обійстів, долітало дихання бляклих багать.

Я до чогось прислухався — в собі самому, в навколошньому. Щось єднало мій настрій із настроєм цієї погожої днини, цього осяного повесіння, і я намагався вловити, в чому ж та єдність, намагався встановити її сокровений смисл.

Грізна чорнота вологого поля була не грізною — це відкриття раптом обрадувало мене, я відчув у душі струс. І все відразу стало зрозуміле. просте.

Хвиля весни пlesнула в мене, підняла на молочно-блакитному гребені мое серце й понесла його, наче неспалений листок...

Збірка "Запах кропу"



## "Я СТАВ ГРОМАДЯНИНОМ КАНАДИ НА ВЛАСНЕ БАЖАННЯ"

"Мені не треба було тут народитися, щоб відчути гордість та задоволення громадянина Канади".

"Прийнявши громадянство країни, яку я сам вибрав, я свідомий моого права приймати повну участь в майбутній долі цієї величезної країни волі і можливості покращання майбутнього".

GOVERNMENT  
OF CANADA



STAŇTE SA KANADSKÝM OBČANOM  
BLI KANADISK  
STATSBORGER  
STAŇTE SE  
KANADSKÝMI  
OBČANY!  
TAPK  
KANADOS  
PILIEČIU  
Werden Sie kanadischer Staatsbürger!  
Przyjmujcie obywatelstwo  
kanadyjskie  
POSTANITE KANADSKI  
DRŽAVLJAN  
*Приимайте громадянство Канади*  
Tule Kanadan "Γίνε Καναδός" Bliv Kanadisk  
kansalaiseksi "ύπηκοος" statsborger  
Wordt Canadees! Bliv Kanadensisk  
"Присий Канадськое гражданство" Medborgare  
VÁLJON KANADAI ÁLLAMPOLGÁRRÁ  
þú ættir að gerast Canadízkur ríkisborgari

"Канадський прапор є моїм прапором, і я радію з того, що маю однакові права на покращання свого добробуту й на обов'язки з усіма тими, для кого він майорить".

Чи Ви маєте право на використання привілеїв? Чи готові Ви прийняти на себе обов'язки канадського громадянина? Довідайтесь про це в найближчому до Вас суді відділу Канадського громадянства. Суди цього роду знаходяться до Ваших послуг в слідуючих містах: в Галіфаксі, Монктоні, Монреалі, Оттаві, Содбері, Торонті, Гамільтоні, Сент-Катеринс, Кіченер, Лондоні, Віндзорі, Вінніпегу, Реджайні, Саскатуні, Калгарах, Едмонтоні та Ванкувері. Ви також можете писати на слідучу адресу:

REGISTRAR OF CANADIAN CITIZENSHIP, SECRETARY OF STATE DEPARTMENT, OTTAWA

# З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

## ОДУМІВСЬКА ЯЛИНА

Цього року, як і минулі, філія ОДУМ-у Чікаго спільно з корпорацією втримання дому ОДУМ-у влаштували зустріч Нового Року.

Після Нового Року члени ОДУМ-у з неменшим ентузіазмом готовилися до Різдвяних свят та до колядування. Не зважаючи на великі морози, кільканадцять груп вирушило колядувати. Філія ОДУМ-у висловлює всім щирі подяку за приняття й обдаровання колядників ОДУМ-у.

Однадцятого січня 1970 року ОДУМ влаштував ялинку для дітей. Програмою керувала Анна Чаюн. Одумівську ялинку розпочато віршем Ніни Калюжної, який продекламував Григорій Дейнека. Колядники ОДУМ-у під час Різдвяних Свят не змогли всіх обійтися з колядою, тому рій Юного ОДУМ-у "Червоні маки" відспівав дві колядки. Колядували Олена Сербу, Христя Белей, Віра Коновал, Сузана Костин, Тамара Сівачок, Оля Луппо, Галія Скиба, Оля Лисенко та Оксана Кральська.

Колядку "Розвеселімся" виконала на фортепіано Наталка Дейнека, а Маруся Луппо продекламувала вірш Катерини Перелісної "Снігурочка". Група струнної оркестри ОДУМ-у в складі: Віктор Войтихів, Петро і Володимир Павлівець, Олена Ватраль, Володимир Косогор, Петро Лисенко, Андрій Скиба, Роман Коцицький, Володимир Мацкевич і Петро Бойко виконали три колядки й між ними популярного в американців українського "Щедрика", Миколи Леонтовича.

Галія, Маруся і Катя Луппо в супроводі струнної групи проспівали пісню "Ялинка", музика Рождественського.

Рій хлопців Юного ОДУМ-у: Іван Косогор, Олександер Лисенко, Ігор Костин, Юрій Завертайло, Володимир Павленко, Володимир Коновал, Григорій Дейнека і Тарас Коновал заколядували,

ли, так і хлопці, їхніх років, колядували в нас на Україні.

Другу частину ялинки-вечора заповнила сценка "Срібна зірка", яку написала Оксана Кузьма. В цій сценці на дві відслони брали участь Діяна Белей, Наталка і Петро Лисенко, Люсія Кральська, Катя, Маруся і Галія Луппо, Ориця і Юрій Завертайло, Катерина Смоляк, Шура й Іван Косогор, Олеся і Тарас Коновал, Орина Грушецька, Ліда Шкrebець та Василь Ковальчук. Підготовила цю п'еску Галина Грушецька та виховники роїв. В сценці виступають заповідач, Іній, Зимова Царівна, Сніжинки, Срібна зірка, майстер, ведмедик, паяць, ляля, вояк, іграшки та Святий Миколай. В сценку вплетено два танці та пісню, яка починається так:

Нічка тиха, мерехтлива, спочиває світ у сні,  
Лиш на небі зорі сяють, сріблом ткані і ясні.  
Ось в таку блаженну тишу —  
світла й гамору ніде,  
До дітвори у гостину гість  
з небес на світ іде.

Після сценки, що складена на основі оповідання Ніни Наркович "Сніжинка — Срібна Зірка", а музика до пісні Іванни Савицької св. Миколай роздав падарунки всім дітям, що були на цій одумівській ялинці.

## НОВА УПРАВА ФІЛІЇ ОДУМ-У

У неділю, 9-го листопада 1969 року відбулися збори філії ОДУМ-у в Торонто, на яких була вибрана нова управа філії на 1969 - 1970 р.

Відкрив збори голова Вадим Корженівський. Вибрано президію зборів: голова Віктор Духнай і секретар Маруся Бойко.

Маруся Семеген здала фінансовий звіт. Вадим Корженівський здав звіт своєї позиції, а Віктор Духнай — звіт з культурно-освітніх справ.

Вибрана управа філії на 1969-1970 рік: голова — Вадим Корженівський, заступник голови —

Оля Байрачна, секретарі — Анна Черняк і Надя Лойовська, фінансовий референт — Оля Барабан, референти спорту — Петро Артишук (хлопців) і Наталка Байрачна (дівчат), культурно-освітній референт — Віктор Духнай, Контрольна Комісія — Василь Корженівський і Надя Цибенко.

Н. Л.

## ЗУСТРІЧ У 20-РІЧЧЯ ОДУМ-У

Цього року ОДУМ відзначає 20-річчя свого існування. За ці два десятки років через ряди ОДУМ-у пройшли тисячі української молоді. З тієї нагоди відбудеться Ювілейна Зустріч ОДУМ-у США і Канади 4 — 6 липня 1970 року (День Незалежності в США) в Торонті та на оселі "Кіїв" біля цього міста. До Ювілейного Комітету Зустрічі ОДУМ-у увійшли: Віктор Педенко (голова), Віктор Росинський та Леонід Ліщина — заступники та члени; Петро Родак, Олександер Харченко, Олексій і Василь Коновал, Михайло Лебединський, Віктор Духнай, Вадим Корженівський, Андрій Співак, Іван Данильченко, Вадим Вакуловський та Євген Кальман. Крім перелічених осіб до Ювілейного Комітету Зустрічі автоматично входять усі члени ЦК ОДУМ-у. Рівно ж будуть запрошенні до комітету особи з ТОП-у та Головної Виховної Ради ОДУМ-у США і Канади.

На зустрічі заплановано бенкет і забаву для одумівців, громадянства та запрошених представників організацій в суботу 4-го липня 1970 в Торонті.

5-го липня, в неділю, на оселі "Кіїв" буде Служба Божа, спільнний обід для всього членства ОДУМ-у, спортивні змагання та доповіді. Увечері цього ж дня в Торонті, в одній з найкращих заль, відбудеться Одумівський Концерт з участию найкращих мистецьких груп ОДУМ-у з Торонто, Монреалю, Чікаго, Філадельфії та інших філій ОДУМ-у.

Плянуючи свої вакації цього літа не забувайте включити Зустріч ОДУМ-у на той час. Ювілейний Комітет заздалегідь запрошує всіх друзів, прихильників ОДУМ-у та все українське громадянство на ЮВІЛЕЙНУ ОДУМІВСЬКУ ЗУСТРІЧ!



Учасники семінару виховників ОДУМ-у в Торонті 1969 р.

## СЕМІНАР ВИХОВНИКІВ ОДУМ-У

В Торонті 4 і 5 жовтня 1969 року відбувся семінар виховників ОДУМ-у. На ньому прочитано лекції на такі теми:

"Ідейне кредо одумівця" — інж. Л. Ліщина, "Сходини з юними одумівцями" (теоретичні й практичні заняття) — інж. П. Родак, "Державні інсигнії України" — підполк. М. Битинський, "Різдво і традиції, пов'язані з цим святом" — проф. М. Муха, "Перша допомога" — В. Педенко, "Дніпро в історії України" — п-і О. Ткаченко, "Спортивні заняття на сходинах" — В. Педенко, "Гри та розваги" — інж. П. Родак.

Семінар відбули одумівці з Торонта: А. Черняк, Т. Руденко, О. Ющенко, М. Корнієнко, О. Байрачна, В. Безомен, Л. Савер, О. Микитенко, Н. Сандул, В. Семенів, Л. Дем'яненко, Н. Байрачна, Л. Сотник, В. Семеген, Г. Шишко, Ю. Гавриш, М. Журавель, О. Сотник, Г. Данильченко.

З Лондона: Ліда Матвіїв, Ніна Матвіїв, Дмитро Співак, Григорій Яремченко, Ф. Подопригора.

## КОНЦЕРТ ОДУМ-У В ЧІКАГО

Майже кожного року філія ОДУМ-у в Чікаго влаштовує раз на рік для ширшого кола громадянства концерт музики, пісні, танцю та слова. Цього року концерт ОДУМ-у Чікаго присвячений двадцятій річниці існування філії ОДУМ-у, як рівно ж і цілого ОДУМ-у. Концерт відбудеться в неділю, 17-го травня 1970 р. о 6-ї годині вечора в школі Шопена.

У концерті візьмуть участь мистецькі одиниці філії: ансамбль бандурристів ОДУМ-у та хор, струнна оркестра, під керівництвом Анатолія Луппо. організатора філії ОДУМ-у в 1950 році, танцювальна група, якою керує Іван Іващенко, вокальний квінтет під проводом Дмитра Грушецького та інші групи.

В концерті цього року візьме участь понад сто двадцять осіб. Програма готовиться нова й цікава. Пісні й музичні твори, які підготовляють мистецькі групи, майже невідомі українські громаді.

Філія ОДУМ-у вже тепер запрошує всіх на концерт ОДУМ-у Чікаго.

## УЧАСТЬ МОЛОДІ В БАЗАРІ

В суботу 22 листопада 1969 р. православна громада при катедрі св. Володимира в Торонті влаштувала річний базар. Треба сказати, що учасники імпрези мали приємний час, а церковна громада дістала кошти для розбудови церкви.

Базар був підготовлений важкою і наполегливою працею колективу людей, активними членами якого були колишні учениці Рідної Школи при катедрі, одумівки: Марта Корнієнко, Олександра Микитенко і Оля Байрачна та сумівки: Лідія Стечишен і Лариса Самотюк. Всі вони самовіддано розповсюджували базарові книжечки і виконували інші доручення базарового комітету, головою якого була енергійна пані Божик.

Базарова забава, з її приємною музикою, об'єднала старших і молодь.

Кралехо цієї імпрези обрано

Олю Байрачну, активну одумівку, яка співає у хорі "Молода Україна" і учиться в "Тичер Коледж" в Торонті. Вона дістала перше місце і вручила громаді 150 доларів. Першою княжною вийшла Лариса Самотюк, сумківка і другою княжною — Лідія Стешичен, сумківка, студентка середньої школи. Марта Корнієнко, Олександра Микитенко та інші дівчата дістали щиру подяку за їхню працю і допомогу в переведенні базару. Кандидатки були нагороджені корсажами і дістали дарунки. Праця базарового комітету показує, як багато можна зробити при бажанні і добрій організації.

Надя Лойовська



Марта  
Корнієнко

Оля  
Байрачна

Олександра  
Микитенко

## ДУМКИ МОЛОДІ

### НАШЕ ЗАВДАННЯ

Прагнення цілого народу, чи окремої особи може бути дуже сильним, коли має ініціативу. За приклад можна взяти квебекських сепаратистів. Вони бажають мати свою мову в провінції без жодних обмежень і не хотіть втратити свої традиції і культуру.

І ми, одумівці, думаємо так само. Може не завжди ми собі це ясно усвідомлюємо, але наші думки линуть на батьківщину наших батьків, до нашого поневоленого народу. Своїми виступами на вічах, "ЕКСПО" та різних демонстраціях, на концертах бандуристів, хористів та танцюристів, ми відкриваємо чужинцям очі, що на нашій батьківщині не все є так, як це кажуть совети. Своєю пропагандою совети замілюють очі всім тим, котрі приймають її за правду. Візьмімо, наприклад, Чехословаччину. Вона колись твердила, що в ній невідповідний уряд, що під комуністичним проводом будуть всі рівні. А тепер ми чуємо щось інше.

Але повернімось назад до тими. В першу чергу одумівець мусить бути українцем. Правда, що сьогоднішній українській мо-

лоді тяжко думати категоріями наших батьків. Вони мусять зrozуміти, що ми живемо в Канаді, поміж іншими народами і часом мусимо рахуватися з деякими їхніми ідеями. Навіть деколи трапляється так, що інші народи стараються принизити нас, але ми, молодь, знаємо себе і хочемо показати, що ми справді є набагато ліпші.

Нашим обов'язком (одумівським) є не тільки влаштовувати забави або інші подібні імпрези для свого власного задоволення. Ми мусимо насамперед підтримувати наш Державний Уряд на еміграції, бувати на всіх наших державних святах, брати участь у всіх демонстраціях і маніфестаціях та домагатися свободи, соборності та самостійності для нашого народу і показати деяким недовірливим батькам, що це справді і є одумівська праця і ми її виконуємо.

Ми чуємо часто комуністичну пропаганду в Канаді, найбільше при виборах федерального уряду, і деякі люди поступово починають вірити їй. Нашим завданням є повсякчасно нагадувати канадійцям про фальшивість цієї пропаганди. Нашиими демон-

страціями і вічами примусити канадійський уряд над дечим призадуматись.

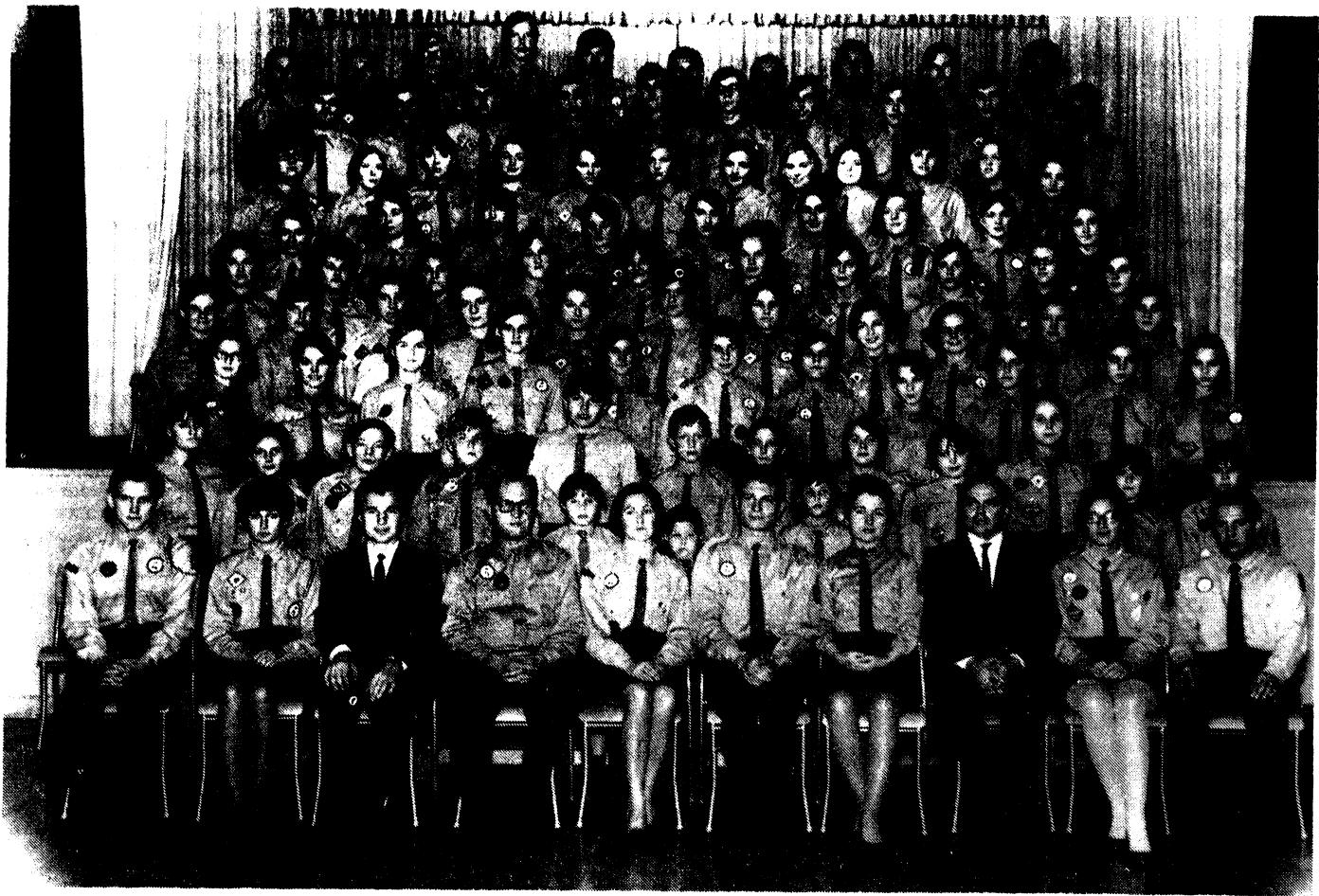
Треба також уважно слідкувати за не легкою боротьбою молоді на Україні. Наша праця і наш протест тут, можуть підтримати її у дальшій боротьбі і може скоро прийде той час, коли ми зустрінемося на нашій вже вільній землі.

Одумівець має добре знати і розуміти свій статут і ним користуватися. Якщо він вважає себе за виховника юних одумівців, він має бути їхнім найкращим другом і порадником.

Одумівець має бути толерантним до усіх українських церков, а не лише до одної з них.

В ОДУМ-і всі одумівці мусять бути рівні, незалежно від віровізнання чи партійної принадлежності батьків. Ми в ОДУМ-і хочемо довести старшим, що у майбутньому ми гідно заступимо їх у боротьбі за краще майбутнє нашого народу. Ми хочемо мати від наших батьків не тільки критику, а й допомогу і підтримку в нашій не легкій праці.

Наталика Сандул



Хор, капеля бандуристів і танцюристи філії ОДУМ-у в Торонто з своїми керівниками

### ЧАРИ ПІСЕНЬ

7-го грудня минулого року хор "Молода Україна", ансамбль бандуристів і хореографічна група "Веснянка" філії ОДУМ-у в Торонто зробили ще один "вихід у світ", на цей раз недалекий — до міста Гамільтону. Від Товариства Сприяння Українській Національній Раді їх було запрошено до участі в концерті, присвяченому Першому Зимовому Походові Армії УНР та десятилітньому ювілею самого Товариства. Концерт відбувся в залі православного Собору св. Володимира. Одна четверта частина концертової програми була виконана хором собору, решта — одумівцями. Крім того відомий письменник і гуморист Микола Понеділок розважав публіку своїми гуморесками і сатиричними скетчами.

Серед учасників концерту було багато молоді (коло 150 осіб), бо і хор собору, до складу якого

входять біля 60 осіб, це майже сама молодь.

Програма концерту була добірна, обширна і багата своїм поетичним змістом, силою музичної думки, розкішними барвами нашого українського фольклору. Того фольклору, який був, є і буде джерелом натхнення поетів, музик і співців. Як сказала Леся Українка:

...немов "красу-дівчину"  
поети славили в піснях віддав-  
на Україну.

Від неї переймали сміх і жар-  
ти, і таночки,  
її байки, немов квітки, спліта-  
ли у віночки.

Відносну вартість нашої національної музики (вокальної музики зокрема) навіть в чужій оцінці, глибше і певніше усвідомлюєш, коли читаєш хоч би оцю самокритику музичного критика колишньої газети "Іннінг Телеграм" (теперішня "Телеграм") з нагоди концерту славетного журналиста Кошиця:

"З іхньою музикою, що лунає

в нашому серці, де вона буде ще довго дзвеніти, ми смиренно признаємося, що, поки ми не почули українського співу вчора увечорі, ми ніколи не могли уявити, яка важка, нудна, тривіальна, нещира, надзвичайно претенсійна, невибаглива і безнадійна є велика кількість нашого так званого концертового співу".

А в іншому місці було сказано:

"Від цих українських пісень віє запахом гір, лісів і гаїв... Враження від цієї музики таке, яке спровокає на нас гомін природи, або от як вийти з душної залі на свіже, чисте лісове повітря".

Це було сказано давно, але і сьогодні видатні діячі американської культури дуже занепокоєні станом глибокого духового занепаду американського народу.

Концерт у Гамільтоні (як і інші концерти ОДУМ-у та іншої української молоді у вільному світі) показав, що наша організована молодь стає більш чутли-

вою до оздоровлюючих пахощів степів, гір, лісів і гаїв, що ними пісні українського народу є овіяні і від них самі стали вічно запашними.

А якщо так, то ми маємо велику надію, що наші молоді співаки, музики і ті артисти, які духовий світ нашого народу і свій власний розкривають перед нами, вживаючи граційну і барвисту мову танку йтимуть вперед і вдосконалюватимуться і що незабаром вони стануть певними, надійними носіями і пропагаторами культури нашого народу в її вищих формах.

Хор собору св. Володимира виконав такі композиції:

1. Реве та стогне Дніпр широкий — обробка Е. Козака.
2. Ой любов — жіночий хор. Муз. А. Феліпенка. Соліст В. Шевель — тенор.
3. Ой надіну черевички — з опери "Чорноморці", муз. М. Лисенка. Солістка Ліда Кіріченко — сопрано.
4. Пісня про Дніпро, муз. П. Майбороди.
5. Гей, злітались орли, муз. К. Стеценка.
6. Ой чорна, я си чорна — народня пісня.

Хто, прослухавши багато разів музичну композицію видатного композитора на тему "Реве та стогне Дніпр широкий" у виконанні добрих хорів, не захоче прослухати її знов і знов? Гамільтонський хор, доповнений акордіоністами Марусею і Іриною Шемегда і Миколою Гребенюком, є саме таким хором. Спів хору був натхненний і слухачі в залі, зачаровані, прослухали його, затамувавши подих.

Ще спинимося трохи на пісні "Ой надіну черевички". Ця пісня вводить нас в ясний, безтурботний радісний світ молодого, духовно не окраденого, життя.

В супроводі хору молоденька солістка Ліда Кіріченко виконала цю чудову пісню оформлену музичним генієм М. Лисенка.

Гамільтонський хор має доброго тенора-соліста Віктора Шевеля. З хором співпрацюють піяністи Катруся Самець і Роман Сушко. Хором керує непересічний і досвідчений диригент Макар Сушко. Поновлений багатьма молодими співаками лише яких 7 місяців тому, хор обіцяє багато. Концерт 7 грудня дав

нам добре підстави для такого твердження.

Хор "Молода Україна" разом з ансамблем бандурристів мав у програмі концерту 14 номерів. Мабуть, не легко було Валентині Родак підготувати цю жваву рухливу молодь до концерту і виконати перед численною публікою так багато номерів різноманітного жанру.

На відзначення п'ятидесятиліття Першого зимового походу армії УНР, хор розпочав свою частину програми "Маршем поляглих", слова І. Багряного, муз. Г. Китаєвого.

Ще й сьогодні, більш як через місяць після концерту мені вчувається мелодія пісні "Чорнобривці", слова М. Сингаївського, муз. В. Верменича.

"Як на ті чорнобривці погляну, бачу матір старенку, Бачу руки твої, моя мамо, твою ласку я чую рідненку, Мамо, рідненка моя!"...

Дівчата-одумівки передали слухачам на залі скрібтоний зміст цієї пісні з глибокою щирістю і правдивістю.

Так само глибоко і зворушило прозвучала пісня "Прощаї, прощаї, мій краю злотонивий", слова і музика Г. Надретного.

Друга частина концерту визначалася багатством і красою народної поезії і танців. Ось хоч би взяти пісню "Ой калинонько", муз. Г. Китаєвого. Яка поетична візія постає в уяві слухача, коли дівчата співають:

"Умивайтесь, дівчатонька мої, лоді, Цвіт-калину розпускайте по воді, Ой рум'яні будуть личка у дівчат, Що калиною вмивались проти свят. Хто в купелі з калиною охрестивсь, Той на щастя, ще й на радість уродивсь"...

Гарними були також пісні: "Ой у полі нивка", "Ой чий то кінь стоїть", "Повій, вітре", "Ой ти, місяцю" і сучасна композиція "Київський вальс", слова Л. Китаєвого, ар. П. Китаєвого. І в них є щось більше, ніж гра звуків".

Ще згадаймо пісню "Колискова", муз. К. Стеценка.

Молоденька солістка Анна

Черняк невимушенено і щиро передала тяжку турботу матері:

Спи, моя дитино, гайдоньки-гойда, Ходять біля тину злидні та біда.

Спи, моя дитино, гайдоньки-гойда...

Одумівська танцювальна група "Веснянка" виконала народні танки: Козачок, голак і ще один танок. Неповторна чарівність, притаманна танцювальній культурі нашого народу — як і завжди захоплювала глядачів.

І кому ж в першу чергу, ми є зобов'язані за все приемне і гарне, що було на концерті? Наша відповідь: українському народові, виконавцям та керівникам Валентині Родак, Макарові Сушкові, Миколі Балдецькому.

**M. Мушта**

## СЕРВІС КОШТУЄ ГРОШІ

Юхан Кнутсен студент з Осло, нишком заліз в скриню під вагоном скрібтоного потяга і поїхав... Щоправда, недалеко. Поліція його знайшла і витягла зі скрині на першій стації. Юхан заплатив кару і пообіцяв не мандрувати більше таким способом. Чого він, однак, зовсім не чекав, то це ще одного повідомлення, що прийшло до його хати за тиждень. В ньому було: "Доплатити за переїзд під вагоном першої кляси".

—о—

В пошуках найліпшого місця для будови греблі, інженери з Вісконсен знайшли, що запляновану територію вже використали інші будівельники. На тім самим місці, яке інженери вибрали, як найбільш відповідне, були знайдені залишки греблі побудованої бобрами. Аналіз залишків дерева показав, що бобри збудували свою споруду приблизно 870 років до нашої ери.

## ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Майбутнє "Молодої України" залежить також і від Тебе! Отже, поширюй журнал, принеси нових передплатників! Не забувай про пресовий фонд "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

## УСПІХ П. РОДАКА

В суботу, 31 січня, 1970 року інженер Петро Родак був перевибраний на голову катедральної управи св. Володимира в Торонті. Катедра св. Володимира є провідною українською православною церквою на східної Канаді. Крім праці на релігійній ниві тут провадиться також велика робота на культурному та національному відтинках українського життя. Тому Катедра св. Володимира потребує енергійної і далекозорої управи, бо її праця і цілі є дороговказом для багатьох церков в Канаді.

ОДУМ гордий, що П. Родак, відомий одумівець, жертвену і розумною працею в минулім році здобув глибоке довір'я і пошану багатьох парафіян, які висловили це на річних зборах катедри. Також вітаємо його з одноголосним переобрannям на цю почесну і відповідальну посаду та бажаємо йому разом з іншими членами управи дальших успіхів.



## НАША МОЛОДЬ

**Коновал Василь Григорович** — це наймолодший з родини Коновалів. Наша спільнота вже добре знає про Павла та Олексія Коно-

потім в гімназії в Новому Ульмі (Німеччина).

Середню освіту (гайскул) закінчив уже в США в Чікаго. Вступивши до Ілінойського університету, простудював там два роки, але був покликаний до війська і науку довелося перервати.

Військову повинність відвував в Німеччині, подорожував по Італії, звідки писав цікаві репортажі до "Молодої України".

Після повернення з армії продовжував навчання в Ілінойському інституті технології, який успішно закінчив у 1969 році, як інженер електрик. Тепер працює інженером в Комонвелт Едісон Ко. Тільки той, хто сам пройшов подібний шлях у житті, може належно оцінити, якого труду потрібно на те.

Крім того, здобуваючи освіту і фах, Василь завжди активно працював і працює нині в ОДУМ-і.

Філія ОДУМ-у в Чікаго, можна з певністю сказати, є найкращою філією, де працю провадиться продумано, систематично і продуктивно.

Василь майже цілий час пере-

бував і перебуває в Управі. Всі покладені на нього обов'язки виконує сумлінно і акуратно. В 1965 році він був головою, а на останньому з'їзді ОДУМ-у в США обраний організаційним референтом Головної Управи. Він не відмовляється від будької роботи: дописує в пресу, підготовляє радіовиступи (філія має свою радіопрограму), підготовляє і провадить коляду, різні одумівські акції (подорожі на зустрічі, прогулянки, забави та ін.). До всього цього Василь грає в струнній оркестрі і співає в хорі. Працьовитий і скромний у поведінці він здобув загальну повагу, і може бути зразком для інших одумівців. Наслідуючи його ми можемо зробити ще більше для нашої української спільноти.

Батькам Коновалам Григорію Никифоровичу та Лукії Сергіївні доземний уклін, щира подяка й пошана за те, що виростили й виховали трьох синів - соколів зразкових, свідомих і працьовитих українських громадян.

Бажаємо шановним батькам доброго здоров'я, довгого віку та милої втіхи з онуків.

Ф. Р.

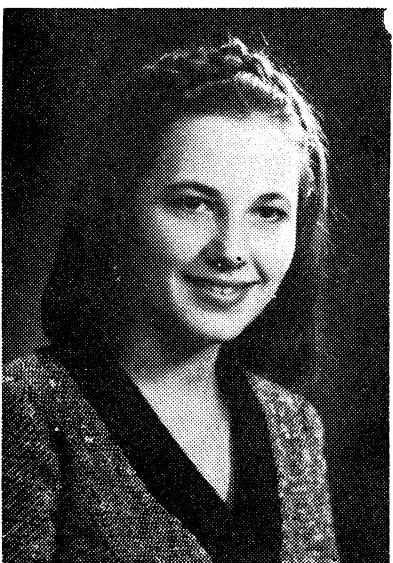


валів, а тепер час написати про працю, діяльність і успіхи Василя, бо він заслуговує на те. Для ліпшого ознайомлення почнімо з наймолодших його літ.

Освіту здобув Василь повністю на чужині. Спочатку в українській школі в Цуфенгаузі, а



НАДЯ ЛОЙОВСЬКА  
від журналу "Молода Україна"



ОЛЕКСАНДРА МИКІТЕНКО  
від часопису "Батьківщина"

#### ЩИРЕ ВІШАНУВАННЯ

В суботу, 20. XII. 1969 р., Українська Православна Громада в Лондоні, Онт., врядила своєму настоятелеві, о. Миколі Дебрину несподіване прийняття з нагоди 10-ліття його священства.

По вечірні вся громада під проводом голови Б. Яремченка стрінула о. ювілята й добродійку у парафіяльній залі — многоліттям, квітами й привітами. Також від членства, а зокрема жіноцтва й молоді, вручено йому грившевий дарунок для набуття Золотого Хреста, яким о. Миколу нагороджено з нагоди ювілею 50-ліття УГПЦК.

О. М. Дебрин, прибув до Канади з дружиною й двома дітьми

#### ОДУМІВКИ ФІЛІЇ ОДУМ-У В ТОРОНТО — КОНТЕС- ТАНТКИ НА КРАЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ НА 1970 РІК.



АННА ЧЕРНЯК  
від журналу "Дороговказ"



ЛЮБА ЦІБЕНКО  
від журналу "Нові Дні"

#### НА ПРЕСУ

29 листопада 1969 року відбулися хрестини дочок (двойнят) панства Віктора і Тамари Кошарник. Охрестив новонароджених отець М. Дебрін в українській православній церкві св. Троїці, Лондон, Онт.

Хрещеними батьками були: в Оленки — Валя Близнюк і Павло Кошарний, в Катрусі — Ліда Тищенко і Юрко Бобро. О. Дебрін привітав пана інженера Віктора Кошарного і учительку Тамару з двойнятами та побажав, щоб Бог допоміг виховати їм своїх діточок так, як виховані вони, — в українському національному та релігійному дусі.

Лондонець

За смачним обідом господарем

## НОВЕ ПРО УКРАЇНСЬКЕ ДРУКАРСТВО

Цікаві нові відомості про друкарство в Україні подав кандидат мистецтвознавства Я. Запаско в своїй статті "А звали друкаря Степан Дропан" в журналі "Україна" ч. 47, 1969 р. Подаємо її без змін.

\*\*

"У різний час наші й зарубіжні дослідники висловлювали думку, що друкарство в Україні існувало ще до того, як у Львові видав свої перші книжки славнозвісний Іван Федорів. Підставою для таких міркувань були передусім слова самого Федорова в післямові до Львівського "Апостола" 1574 року та епітафія на могилі першодрукаря. У післямові він писав, що "всемиумися в преименитом граде Лвове, яко по стопах, ходяще топтаным некоего богоизбранна мужа начах глаголати в себе молитву сію" — тобто, що до свого приїзду у Львів мав тут попередника-друкаря. Ще виразніший напис на надгробній плиті, де сказано, що він, Федорів, "друковані занедбало обновил". Називалися в літературі й окремі друкарні, засновані до Івана Федорова.

Однак багатьом ці свідчення вдавалися непереконливими. Казали, що речення з післямови про "некоего богоизбранна мужа" важко зрозуміти, бо, мовляв, невідомо, кого мав на увазі першодрукар: чи того, що його слідами пішов у своїй діяльності, чи того, за прикладом якого став молитися. Піддано було сумніву й надгробок, оскільки там, крім напису "друковані занедбало обновил", є ще такі слова: "друкаръ книгъ предтымъ невиданыхъ", хоч і зрозуміло, що це ажнік не можна тлумачити в тому смислі, нібито до Федорова у Львові не бачили друкованих книжок. Щодо літературних відомостей про існування таких друкарень, як львівські 1518 і 1571 років та київська 1531 року, то про них в останніх працях

з українського книгодрукування й зовсім перестали згадувати, вважаючи за довільні домисли несерйозних авторів.

І ось нова знахідка. Та ще й яка! Впорядковуючи матеріали василіянських монастирів, науковий працівник Центрального державного історичного архіву УРСР у Львові О. Я. Мацюк виявив два досі незнані документи кінця XVIII століття. Перший, від 23 липня 1791 року, містить заяву монахів львівського василіянського монастиря св. Онуфрія фіскальній колегії з проханням повернути їм захоплене провізорами Ставропігійського братства рухоме й нерухоме майно, в тому числі друкарню, що здавна належала монастиреві. В другому, датованому 20 жовтня 1792 року, наводиться відповідь провізорів Львівському старостству у зв'язку з претенсіями монахів.

У заяві василіян зокрема читаємо: "року 1460 львівський громадянин Степан Дропан для матеріальної підтримки священиків подарував монастирю свою власну друкарню, яку польський король Казимір IV підтвердив привілеєм у 1469 р.". Тут треба зауважити, що йдеться про православний монастир, де не могли друкувати книжок латиною чи польською мовою.

Складаючи скаргу, василіяни мали в своєму розпоряджені джерела, недоступні пізнішим історикам. Наприклад, коли говорять про заснування Онуфріївського монастиря, вони посилаються на свідчення львівського райці (радника) Зиморовича, рукопис якого пролежав у монастирському скові 162 роки і був введений до наукового обігу тільки на початку XIX ст. Не зайве також нагадати, що прізвище Степана Дропана, львівського міщанина середини XV ст., траплялося в історичній літературі й раніше.

Отже, 1460 року у Львові вже була друкарня. знаємо ми й прізвище її власника. Це відкриття цілком узгоджується з численними згадками про дофедорівське друкування, яким не йняли віри".

був Павло Кашарний. На хрести- ни прибули друзі з Чікаго та Ст. Катеринс.

Пан М. Тищенко перевів збір- ку на пресу. Зібрано 22.00 дол., які розділено порівну на "Українські Вісти" і "Молоду Україну".

Всім жертвовавцям щире спа- сибі, а Оленці і Катрусі на мно- гі літа, хай ростуть на втіху батькам, а Україні на славу.

### ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Якова Дубаса складаємо 20.00 доларів на "Українські Ві- сті" і \$15.00 на "Молоду Украї- ну" та висловлюємо родині По- кійного своє глибоке співчуття.

Ольга Рачок  
А. і С. Федоренко

### АННА ЯРОСЛАВНА — КОРОЛЕВА ФРАНЦІЇ

На груповій фресці в Київ- ськім Софійськім соборі разом з матір'ю і сестрою зображена доч- ка Ярослава Мудрого, княжна Анна, з іменем якої пов'язано багато історичних загадок. Поч- немо з того, що невідомо, коли народилася ця прославлена піз- ніше київлянка. Декотрі істори- ки датують її народження 1024 роком, інші вважають, що це сталося на вісім років пізніше. Але точно відома інша дата: 4 серпня 1049 року в Реймсі Анна Ярославна звінчалася з фран- цузьким королем Генріхом I (із династії Капетингів) і стала ко- ролевою Франції. А ще через 11 років, після смерті короля, Ан- на, як регентша наслідника —

свого сина Філіппа I почала фак- тично керувати країною.

Закінчення панування київської княгині в Франції також невідо- ме. Так, на порталі церкви в її власній резиденції Санлісе під- пис під скульптурою Анни каже, що вона "вернулась на зем- лю предків". Чи значить це, що княгиня вернулася до Києва? Може бути, вона жила там за тодішнім звичаем в монастирі до кінця своїх днів? Чи з Києва знову вернулася до Франції (є підстави припускати, що власти- во там знаходиться могила Анни Ярославни).

Читайте! Передплачуйте!  
Поширяйте!  
"МОЛОДУ УКРАЇНУ"

## ВІКТОРИНА УКРАЇНОЗНАВСТВА

Товариство одумівських Приятелів на бажання читачів продовжує вікторину українознавства і запрошує українську молодь взяти участь у ній.

### Умови вікторини

- а) Вікторина розрахована на учнів курсів українознавства та студентів віком до 21 року.
- б) Хто дасть найточніші та вичерпні відповіді на запитання отримає нагороди.
- в) Листи з позначкою "вікторина" надсилали на адресу "Молодої України". Крім адреси та прізвища просимо писати: 1. яку школу Ви відвідуєте або скінчили, 2. до якої молодечої організації належите. Жюрі хоче крім персонального першенноства визначити також першество школи та організації.
- г) Останній термін надсилання відповідей — 30 червня 1970 р. (враховується дата на поштовому штемплі листів).

#### Нагороди

Перша: 50 дол.

Друга: 20 дол.

Третя: 10 дол.

10 заохочуючих нагород: річна передплата "Молодої України".

### ЗАПИТАННЯ ВІКТОРИНИ

1. По яких височинах, низинах та горах проходить кордон України та з якими державами воно межує?
2. Назвіть найголовніші центри транспортного машинобудування України.
3. Скільки вищих училищ закладів має Україна? Назвіть найстарший та наймолодший університети.
4. Назвіть найвизначнішого українського кінорежисера та головні його твори.
5. Назвіть архітектурні пам'ятки, що пов'язані з такими іменами: а) І. Григорович-Барський, б) І. Шедель, в) П. Римлянин, г) Б. Меретин.
6. Назвіть гідроелектростанції дніпрового каскаду.
7. Скільки професійних театрів має Україна? Назвіть усі театри опери та балету.
8. Назвіть 6 спортсменів України, які нагороджені золотими медалями на Олімпійських іграх.
9. Назвіть два твори О. Гончара і подайте їхню тему.
10. Назвіть 10 літературних творів та їх авторів, що були екранизовані українськими кіно-студіями.

\*\*

Наслідки вікторини будуть оголошені у липневому числі "Молодої України".

Відповіді на ці питання можна знайти в українських книжках, підручниках та періодичній пресі.

За дальніми інформаціями у цій справі слідкуйте за наступними числами "Молодої України".

Товариство Одумівських Приятелів.

### ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ - ПЕРЕДПЛАТНИКУ!

Пригадуємо Вам, що існування нашого місячника пов'язане з постійними фінансовими труднощами. З огляду на цей спріді прикий факт, ми апелюємо до Вас, Дорогий Передплатнику, не чекайте на пригадки адміністрації, а самі негайно вирівнайте Вашу заборгованість та відновіть передплату бодай на один рік. Отримавши це, 176-те число перевірте, за яке останнє число у Вас заплачено, що є зазначено у адресі, після Вашого прізвища. Хочемо Вам пригадати, що не досить вирівняти заборгованість, але й потрібно заплатити передплату наперед, бо ж наш журнал не видається на кредит.

Пришліть нам адреси рідних, друзів і знайомих, що цікавляться українським, друкованим словом, а ми радо й безкоштовно вишлемо ім показові числа для ознайомлення. Бо для нас є дорогий кожний один новий передплатник.

Рівночасно просимо вчасно повідомляти нас про зміну Вашої адреси. Якщо у заадресованім до Вас журналі бракує "зип код", то просимо нам його надіслати і цим Ви скоріше будете отримувати журнал. Про неотримання Вами якогось числа журналу, просимо негайно нас повідомити. Скарги та побажання у всіх вищезгаданих справах просимо адресувати до адміністрації, адресу якої подано в журналі.

Адміністрація "М. У."

### ТАБОРЯНИ ГОВОРЯТЬ

#### Галушки

Цей рік був найкращий для мене. Ми їздили на індіанську резервацію. Це було дуже цікаво.

Л. Макей.

Цей рік табір був добрий, але мені більше сподобалось на озері Сімко. Подобається мені їздити на конях.

А. Данилюк

#### Шишечки

Я люблю табір, але не люблю "поридж". Найбільше, що мені сподобалось, це була команда.

Х. Радченко.

О, як я люблю "Київ": дощі, руханка, бігання щодня. Але мені тут сподобалось!

Т. Донек.

Я люблю "Київ", бо тут багато дітей. Сьогодні ми мали спортивні змагання і вони були дуже завзяті. Виховниця тут дуже добра, і я люблю "Київ".

I. Поліщук.

#### Полтавчанки

Табір цього року був надзвичайний. Ватри, забави, та всякі прогулянки були всім незабутні. А діти були, як діти!

М. Корнієнко.

Цей рік табір мені подобався і я бажаю повернутися сюди на другий рік.

К. Підопригора.

(із збірника "Вісти табору Юн. ОДУМ-у ім. І. Котляревського").

27. VII. — 10. VIII, 1969 р.

## **ЕЛЕКТРИЧНИЙ САДВІЧ**

Є факти, які свідчать, що ми живемо в своєрідному "електричному сандвічі", поміж обкладинами конденсатора. По поверхні землі (і океана) постійно проходить електрична напруга, яка часами побільшується в сто і в тисячу разів. Наприклад: 11 лютого 1958 року магнітна буря створила на лінії шведської залізничної дороги поміж Стокгольмом і Садертельєс напругу до 2.200 вольт, чим і вивела її з ладу.

Звичайні громові хмари наси-  
чені електричним струмом так,  
що блискавка, яка зривається з  
них, легко пробиває товстий шар  
повітря, що, як відомо, є дуже  
добрим ізолятором. Але часом  
буває, що блискавки б'ють не  
вниз, а вгору! Виходить, високо  
в атмосфері теж є насичені елек-  
трикою місця? Так, геофізичні  
досліди останнього десятиріччя  
виявили високо над землею сво-  
єрідну "електричну течію". Схо-  
же, що вона є і глибоко під зем-  
лею, там, де під товщею кори  
речовина знаходитьсь в розігрі-  
тім пластично-твердім стані. На  
цию думку наводять хоч би деякі  
особливості вибуху вулканів.  
Надзвичайно цікава постійність:  
вибухи майже завжди супрово-  
джаються громовою бурею та  
посиленням поверхової напруги  
струму.

Цьому можна дати таке пояснення. Гранітово-базальтова товщі земної кори — чудовий ізолятор, нижчі шари атмосфери теж. Але поскільки нижче і вище цих двох "поясів ізоляції" знаходяться насичені електрикою простори, то в принципі може статися планетарне "коротке замикання". Вибухи вулканів якраз і створюють такі умовини. Підземні канали, по яких тече лява, — це фактично, і є вже готовий провідник. В свою чергу, вулкан вистрілює гарячі, йонізовані, струмопровідні гази, що досягають великих висот. Енерголінія готова.

## **МАСКА ВОРОНА**

Ватажки індійського племені тлінкітів рахували себе нащадками Ворона. От що розповідає Тлінкітська легенда:

Колись то злий дух Іхл, що жив в тундрі, стягнув з неба Сонце, загорнув його у вовчу шкіру і заховав у землянці. Сонце не гріло більше землю, і Іхл без перешкод, полював напівзамерзлих звірів. І тоді Великий Ворон вирішив звільнити Сонце. Почекавши, коли Іхл пішов на полювання, Великий Ворон дістався до землянки і витяг Сонце з вовчої шкіри. Сонце знову піднялось на небо, а вовча шкіра перетворилася в Великого Вовка. Щоб перемогти Іхла, Великий Ворон і Великий Вовк уклали союз з Ведмедем, Китом, Посем і Жабою — тепер Іхл не міг сховатися ні в лісі ні в морі, ні в річці, ні в болоті.

Нарешті злого духа загнали в його землянку і завалили камінням. А Ворон, Вовк та їх друзі склали вічний союз.

Від цього союзу пішло могутися плем'я тлинкітів — найпівнічніше плем'я американських індійців на побережжі Тихого Океану. У пам'ять предків, що "врятували Сонце", плем'я ділилося на клани ворона, вовка, кита, ведмедя, лося і жаби. Вожді тлинкітів належали до клану ворона. Кожний ранок вожді виходили зустрічати схід Сонця — предки наказали їм слідкувати, щоб з Сонцем нічого поганого не сталося.

Літом Сонце піднімалось високо і добре гріло. Але коли приходила зима і Сонце на небі сла-блло, Іхл починав ворушитись в тісній землянці і намагався розкидати каміння. Тоді старшини тлинкітських кланів надівали маски своїх праਪрадідів і при світлі багаття танцювали військовий танок і співали пісні про давні перемоги над Іхлем. Іхл, чукачи ці пісні затихав в своїй землянці — видно, нема йому порятунку, коли союз ворожий кріпкий. Сонце, слабке зимою, знову сили набірало, злого Іхля не боялось.

Протягом року рослини Землі зв'язують близько 150 млрд. тонн вуглецю з 25 млрд т. водню, виділяючи при цьому в атмосферу 400 млрд. т. кисню. Цікаво, що майже 90% цієї продукції виробляють у водах океанів мікроскопічні водорості і тільки 10% — звичайні земні рослини.

ЩО ДІЄТЬСЯ В УКРАЇНІ

## НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

"Перець" гумористичний журнал в Києві в рубриці "Ви — нам, ми — вам, та не так вам, як отим, котрі привели вас до нас" пише Несторенкові з Київщини: "Вас дивує, що в пенсіонаті "Дніпрові хвилі" на Чортівській немає радіо, немає овочів, фруктів? Відпочивати так відпочивати! І від радіо, і від овочів, і від фруктів".

## НЕ ВІР СВОЇМ ОЧАМ

"Чашка запашної кави бадьорить, підвищуює працездатність, вгамовує спрагу. Ви з задоволенням вип'єте влітку кави. І для цього зовсім не обов'язково відвідувати кав'ярні, іdalальні, ресторани. Універмаги районів Баштанки, Березанки, Березнегуватого, Братьського, Нової Оdesи, Очакова, Жовтневого почастиють вас чудовою кавою з кондитерськими виробами, піріжками. Зручно, культурно.

Куточки харчування в універмагах — нове, прогресивне в обслуговуванні населення". Це текст оголошення правління Миколаївської облспоживспілки, вміщеного в обласній молодіжній газеті "Ленінське плем'я" від 5 серпня 1969 року. Ну й що, де-хто може зауважити. А в тім і справа, що нічого. Ні-чо-го... Не знаю достеменно, як в універмагах інших райцентрів, а в універмазі селища Братське ніякої кави ніхто ще зроду-віку не бачив. Її взагалі в Братському, як кажуть, вдень з вогнем не знайдеш... Хіба що вона приснилася керівникам облспоживспілки" — пише О. Удовиченко, завідуючий відділом листів в районній газеті "Перемога".

ВІДКРИТИЙ ЧИТАЧІВ

в ч. 174 "М.У." просимо виправити на стор. 10, четвертий абзац, другий рядок: Бернадського на Вернадського.

на стор. 14 третій абзац: 2. 12.  
1919 на 6. 12. 1919

на стор. 21 перший абзац, другий рядок: інж. Г. Гавриленко на інж. Г. Гордієнко.

Автор статті "Ще про соняшник" — В. Вакуловський. Вибачте за турботи.



## N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

### ГУМОР

#### Заздрість

Зося каже, що заплатила кравчині за сукню 50 злотих.

— Так це ж неправда.

— Неправда, зате дешево.

#### Слухнє запитання

— Мамо, подивись у цього пана немає на голові жодної волосинки!

— Тихше, він може почути!

— А хіба він ішле того не знає?

#### Бракує тільки одного

Лікареві телефонує схвильована жінка:

— Докторе, мій син наївся піску, я дала йому води, що робити далі?!

— Стережіться, щоб тепер він ненароком не з'їв цементу.

#### Більше не хоче

— Пане лікарю! Що мені робити? Жінці щораз гірше!

— А п'явки не допомогли?

— Та ні! Три ледве з'їла, а більше не хоче.

## АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки, українські часописи та журнали, пластинки, друкарські машинки, різьбу та кераміку, полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарунків на різні окazii.

**Просимо ласкаво нас відвідати!**

#### НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Шинкар Петро, Філадельфія, США	\$ 1.00
Павленко Іван, Едісон, США	1.00
Щабельник М., Балтимор, США	2.00
Подопригора Ф., Лондон, Канада	1.00
Сергієнко В., Торонто, Ка- нада	2.00
Коростіл М., Порт Кредит, Канада	0.50
Великий Іван, Чікаго, США	3.00
Глушико Степан, Торонто, Ка- нада	2.50
Громницькі Віра і Микола, Сан Франціско, США	5.00
Китастій Григорій, Клівленд, США	5.00
Ваць Іван, Філадельфія, США	12.00
Меркело О., Сен Джоз, Калі- форнія, США	5.00
Педенко Гали і Віктор, Віллов- дейл, Канада (колядка)	10.00
З прийняття о. М. Дебрину, Лондон, Канада	7.00
Семотюк Ярослав, Торонто	2.00
Букач М., Філадельфія, США	1.00
Всім жертвовавцям сердечно дякуємо за допомогу!	

#### Адміністрація "М.У."

#### Радість

— І чого ти смієшся, Іванку? Я нічого не бачу смішного!

— Та ви й не можете бачити, бо сидите на моєму сніданку з повидлом.

—

— Петре, навіщо ти купив аж два телевізори?

— Моя теща за одного половину життя віддала б.

—

Мати сварить сина за те, що десь бігав з дітьми і набрався грипу.

— Ні, мамо, — ви ж мене замкнули в хаті і я нікуди з дому не тікав. Я тільки говорив по телефону з Олегом, а він казав, що лежить хворий... Мабуть, я в нього і набрався грипу.

—

Дав майстер учневі направити кілька пар чобіт. А згодом питає:

— Яку пару вже направляєш?

## Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

Учень зміркував, що довго во-  
втузиться і відповів:

— Та вже другу.

— А покажи-но першу.

— Першу буду направляти, ко-  
ли закінчу другу.

—

— Мій чоловік, коли вип'є за-  
багато, то ночує десь на вулиці,  
додому не може дійти.

— А мій додому йде, як блискавка.

— Так швидко?

— Ни, зигзагами...

—

— А ти дорого заасекурував  
своє життя?

— У тисячу доларів.

— І тільки? Ну, знаєш, через таку дрібницю тобі і вмирати не варто!

—

— Як ви посміли вчора увече-  
рі поцілувати мою дочку?

— Сьогодні вдень я й сама з  
цього дивуюся.

#### УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

## ALASKA Fuel Ltd.

425 Jane Street

Toronto 9, Ontario

24-годинна скора і солідна  
обслуга!

Чищення і naprawа форнесів  
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі

на телефон: 766-3040

ОБСЛУГА ГАРАНТОВАНА!



If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА  
Administration  
P. O. Box 416  
WILLOWDALE 442, ONT., CANADA

ПЕРША УКРАЇНСЬКА  
ОПАЛОВА ФІРМА  
**FUTURE FUEL OIL  
LTD.**  
**& Service Station**  
945 BLOOR STREET WEST  
Toronto — Ontario  
24-ГОДИННА СОЛІДНА  
І СКОРА ОБСЛУГА!  
Чищення і направа форнесів  
безплатна.  
Скористайте з доброї нагоди  
і замовляйте оливу в нас.  
Наши телефони:  
Tel. Office: LE 6-3551  
Tel. Night: RO 2-9494

Mr. W. Litwinow, 182  
345 Concord Ave.  
Toronto 4, Ontario.

### КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- платить за ощадності від 5% до 8%
- уділяє високі, дешеві і на догодні сплати позички
- асекурює ощадності до \$2,000, а позички до \$10,000.
- щоденне і вечірнє управління.
- особисті чеки, довірочні піорди, ввічлива обслуга, ефективно чи поштою.
- модерні і вигідні приміщення.
- 17 літ на послугах рідного народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ,  
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ  
В КРЕДИТОВОМУ СОЮЗІ!  
при 406 Бетурст вулиці,  
Торонто 2Б, Онтаріо  
Тел.: ЕМ 3-3994

### ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

#### WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

віталень, спалень, їдалень, холодильники, пральні машини, електричні і газові печі, телевізори, радіо.

423 College Street  
Toronto. Ontario  
Telephone: EM 4-1434

**ОЩАДЖЕННЯ** — важливий засіб виховування молодого покоління

**ЗАОЩАДЖУЙТЕ ПОСТІЙНО В**

**ФЕДЕРАЛЬНІЙ  
КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ**

**“САМОПОМІЧ”**

2351 West Chicago Avenue, Chicago 22, Illinois, USA.

HUmboldt 9-0520

**4½% ОПРОЦЕНТУВАННЯ ВКЛАДІВ** (платне двічі на рік)

**“КОЖНА СУМА ВКЛАДУ ВРАЗ З УСІМА ФОНДАМИ  
МАЄ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”.**